

ARADI KÖZLÖNY

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Szerzőnycím: Közlöny, Arad —: Az Aradi nyomda vállalat tulajdona. Kiadása a rotációs nyomású, lezártnak van a reggel.

Előfizetési árak: évente 840. félre 420. negyedévre 210. havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. —: Evves szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 196. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1933. szeptember 1

Iskolaév előtt

Szeptember elseje az iskola-gondok kezdetének napja. Azzal egyidejűleg, hogy megkezdődnek az iskolák környékei, megsokasodnak a szülői gondok is, mert valahonnan csak elő kell teremteni a tanköteles gyermek tandíját, az iskolai felszerelésre szükséges összeget, az új őszi ruhára, cipőre valót.

Erdély magyarsága számára a szeptemberi beiratási gondok külön problémákat is rejtegetnek, az egyszerű finánciális kérdéseken kívül. A kisebbségi szülőknek külön is dönteni kell minden évben afelett, hogy gyermekeiket melyik tanintézetbe irassák: az állami iskolába, amely jóval kisebb anyagi igénybevételt jelent számukra, vagy a felekezeti iskolába, amely a gyermek anyanyelvén adja meg ugyan a megfelelő oktatást, de éppen a kisebbségi iskolafenntartó intézmények súlyos anyagi helyzete folytán, nagyobb tandíjkalkulációval kénytelenek megalapozni intézeteik egyévi anyagi stabilitását. A köznapi élet gyakorlata szükségessé teszi, hogy az iskolásgyermek minél előbb és minél tökéletesebben sajátítsa el annak az államnak a nyelvét, amelynek keretei között majd érvényesülni kíván és megállapítható, hogy ennek megmondolása, valamint az anyagi differencia miatt, évről-évre egyre több kisebbségi szülő adja gyermekét az állami tanintézetekbe.

Kisebbségi közoktatásügyünk anyagi helyzete a lehető legsúlyosabb. Az iskolafenntartó egyházak minden támogatás nélkül állanak és a kultuskormány maga is szívesebben látja a kisebbségi tanulók létszámgyarapodását az állami iskolákban, semmint hogy méltányos anyagi támogatás útján sietne a magyar felekezeti iskolák támogatására. A kultuskormány iskolapolitikájának céljai nyilvánvalóak, amidőn az alsófokú és a középfokú oktatás tanintézeteiben kísérli meg a kisebbségi gyermekek kulturális beolvását, — de ugyanakkor a felsőbb oktatás tanintézeteiben rejtett és beavallott numerus clausussal kívánja megakadályozni a kisebbségi tanulóifjúság további növekedését. Az intellektuális pályák túlzott terheltségére való hivatkozással kívánják korlátozni az egyetemek tanulóifjúságának létszámát és jogos az az aggodalom, hogy az egyetemi hallgatók felvételénél főleg az etnikai zármazás alapján engedik tovább, illetve szorítják vissza a tanulóifjúságot.

Meg kell állapítanunk, hogy az államnyelv elsajátítására a kisebbségi tanulóifjúságnak a felekezeti tanintézetek épp olyan alapot nyújtanak, mint az állami iskolák. Aki ambícióval és komoly akarattal kíván megtanulni egy nyelvet, az meg is tanulja, minden mellékkörülménytől függetlenül. Az állami tanintézetekben azonban nem kapja meg a kisebbségi tanuló saját népi kulturájának oktatását s ez egy olyan többletet jelent a felekezeti tanintézetek javára az állami tanintézetekkel szemben, amely a kisebbségi magyar szülők szempontjából többszörösen ki kell egyensúlyozza a másik oldalon jelentkező anyagi tandíj-különbözetet. Kulturális kisebbségi érdekeinket nem törhetik le pár száz lejes tandíjdifferenciákkal meg a mai súlyos gazdasági helyzetünkben sem.

A szeptember-elsejei beiratások kezdetén jó, ha minden magyar szülő, túl a finánciális problémák nehézségein, túl a szürke élet napi gondjain, arra is gondol, hogy mivel tartozik anyanyelvének, az anyatejjel magába szívtott magyar kulturájának. Szükséges, hogy gyermekeink éppúgy megismerjék mindazt, amit mi tanultunk tanítóinktól és tanárainktól, mert csak így biztosíthatjuk — ha anyagi áldozatokkal is, — kulturánk folytatódó fennmaradását. (J.)

Sorsdöntő minisztertanácsot tart hétfőn a kormány

Csak napok kérdése már a két liberális párt kibékülése —
Érdekes jelentés a romániai hitlerista propagandáról
Mihalache megnyugtatta a kormányt

BUCURESTIBŐL jelentik: Vaida miniszter elnök sinai-ai audienciáját hétfőre tűzték ki. A miniszterelnök hétfőn délután Sinaiából Bucurestibe utazik, ahol a kormány minisztertanácsra ül össze Vaida Sándor elnöklété alatt.

Toma, Bratlanu György liberális pártjának egyik vezére kijelentette, hogy csupán napok kérdése a két liberális párt kibékülése, Anghelescu volt liberális közoktatásügyi miniszter és Bratlanu György között létrejött a megegyezés.

Bessarabiában az utóbbi időben erős hitlerista mozgalom indult meg és a vidéken több Hitler által kiküldött agitátor tartott propaganda előadásokat. Az agitáció célja az volt, hogy nemzetközi antiszemita kongresszust hozzanak össze Romániában. Calinescu belügyi miniszter a mozgalommal kapcsolatban vizsgálatot rendelt el, amelynek eredményeképpen ma jelentés érkezett a belügyminiszteriumba. A jelentés megállapítja, hogy

a jobboldali szélsőséges mozgalom erősödött, ezzel szemben azonban a kommunista propaganda visszasüppedt. A szélsőséges propagandát részben idegenek vezetik.

Tiltakoznak Skodaék

Az Adeverul értesülése szerint a chisenevi-német konzul, aki egyébként Hirschnek hívják, a besszarábiai német telepeken körutat tett abból a célból, hogy a németellenes bojkottot ellensúlyozza. A konzul a hitlerizmusról tartott előadást.

Itt írjuk meg, hogy a Skoda-cég a bucaresti-i lapokban nyílt levelet tett közzé, amelyben tiltakozik a cég ellen indított kampány miatt, amellyel a Skoda-üzemeket a külföld előtt kompromittálni akarják. A nyílt levél megemlíti, hogy ez a kampány Románia jóhírnevének is árt, mert azt alaptalan rágalomokra és vádakra építik.

Az Adeverul Mihalache nyilatkozatát közli azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek

az utóbbi napokban a volt belügyminiszterre vonatkozólag terjedtek el. Mihalache csodálkozását fejezte ki a hírek felett.

amelyek szerint ő olyan szenzációs nyilatkozatra készülne, amely kellemetlen lenne a kormánynak. A nyilatkozatban Mihalache hangsúlyozza, hogy nincsenek ilyen intenciói, a kormányt továbbra is támogatja azzal a céllal, hogy a párt programjának megvalósítását elősegítse.

Végül kijelentette, hogy mindazok tévednek, akik azt hiszik, hogy személyét pártbontási akciókra fel lehet használni.

Az a delegáció, amely a külföldi hitelezőkkel folytatandó tárgyalásokon Romániához hivatva képviselni, nem utazik el Párisba.

miután a tárgyalásokat elhalasztották.

A továbbiakra nézve minisztertanács dönt arra vonatkozólag, hogy a delegáció mikor utazzon el és milyen magatartást tanúsítson Párisban a külföldi hitelezőkkel szemben.

A Financial News jelentése szerint a szeptember ötödikére tervezett hitelezői kongresszus azért maradt el, mert a külföldi hitelezők arra a meggyőződésre jutottak, hogy

a tárgyalások nem vezethetnek az általuk kívánt eredményre.

A francia hitelezők általában rendkívül tartózkodó álláspontot foglalnak el.

Küszöbön áll a román-orosz megegyezés

Varsóból jelentik: A lengyel politikai körök egyöntetű véleménye szerint a román-orosz megegyezés létrejötte küszöbön áll. Románia szerint rövidesen elismeri de jure a Szovjetuniót. Általános a vélemény, hogy Herriot most, oroszországi látogatása alkalmával megtalálja majd a helyes megoldási formát a kérdés rendezésére.

Bucurestiből jelentik: Iorga Miklós volt miniszterelnök, aki a varsói nemzetközi kongresszusról visszatért, Csernoviczban megszakította utját, ahol a sajtó munkatársainak rendkívül érdekes nyilatkozatot tett. Iorga többek között az újságíróknak a következőket mondotta:

— Semmi értelmét sem találok annak, hogy akár diplomáciai, akár gazdasági összeköttetést létesítsünk a szovjettel. Árucserére nincsen kilátás, de különben is a normális kereskedelmi kapcsolat helyreállításához nem szükséges a diplomáciai összeköttetés felvétele.

Iorga kijelentette ezután, hogy sem a fascizmus, sem a hitlerizmus nem valósítható meg Romániában.

— Nem tartom komolynak ezeket a szélsőséges mozgalmakat Romániában és nem tulajdonítok nagy jelentőséget Mihalache szél-

sőséges politikai orientációjának sem. A fascizmust román talajba nem lehet átültetni. Hitlerrel azt sem tudom, hogy kicsoda, — mondotta ezután Iorga — nem olvastam eddig egyetlen könyvét sem.

Iorga zsidóbarátnak vallja magát

— Az antiszemitizmus — mondotta — véleményem szerint, csak általános szöveg. Kollektív antiszemitizmus nem lehetséges — folytatta — csak egyéni érzelmek nyilvánulhatnak meg. A zsidókat általánosságban gyűlölni esztelenség. Ahogyan antiszemita lehetek egy-egy zsidóval szemben, éppúgy lehet antipatikus előttem egy-egy keresztény is. Nekem egész sereg zsidó barátom van, akiket nagyra becsülök.

Iorga azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy semmiféle szélsőséges eszmének nem hiva.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara helyesli a transzfermoratóriumot

Érdekes kritika a gabonaértékesítésről. Fontos ügyeket tárgyalt a tanácsül és

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tanácsa csütörtökön délután tartotta meg augusztusi rendes ülését, amelyen Mateescu István vezérigazgató elnökölt. A napirenden levő ügyeket Pacuraru Brutus főtitkár és Trailescu Ionel dr. titkár referálták.

Mint ismeretes, a gabonakereskedők néhány hónappal ezelőtt arra kérték a kamarát, tegye lehetővé, hogy Aradon ismét megkezdje működését az árutőzsde és a választott bíróság.

A kamara titkári hivatala körlevelet intézett a legnagyobb aradi cégekhez, iparvállalatokhoz, pénzintézetekhez és a tőlük kapott kedvező válaszok alapján állást foglalt a tőzsde megszervezése mellett, sőt intenzíven részt is vesz ebben a munkában. A tőzsde szerény fenntartási költségeit fedezték azok a díjak, amelyeket az aradi cégek a timisoarai és az oradeai tőzsdéknek esetenként fizetnek. A kamara tanácsulása helyesléssel vette tudomásul ezt a bejelentést.

Késik az automata-telefon

Ezután tudomására adták a tanácsnak, hogy az Aradon nehezen várt automatatelefon-felszerelés felállítására a súlyos gazdasági viszonyok miatt még mindig késedelmet szenved. A tanácsülés elhatározta, hogy ez ügyben sürgős leiratot intéz az illetékes fórumokhoz.

Többször ismertették a nagylak-szemlak-sajtnyi súlyos közlekedési viszonyokat és azt, hogy a kamara akciót indított a szükséges vasútvonal kiépítése, valamint az országút rendbehozatala érdekében. A községek közül Szemlak öt millió lej hajlandó áldozni a célra, Nagylak, Kispereg és Németpereg szintén megértéssel fogadták az üdvös tervet és arra kéri a kamarát: indítsa meg az előkészítő munkálatokat. A tanácsülés örömmel vette tudomásul az akciót, amely sikerre fog vezetni.

A tanács a transzfermoratórium kérdésével is foglalkozott

és ismét napirendre tűzte a kontingentálás ügyét is. Megállapítja a kamara, hogy a kon-

tingentálást a nemzetközi helyzet és más árlamok provokálása miatt kellett elrendelni. A kereskedelmi miniszter enyhíteni igyekszik a kontingentálással okozott helyzetet és közelebb akar venni bennünket a szabadkereskedelelemhez. A transzfermoratóriumról a következőket közli a kamara:

Türelemet az adóbehajtásnál!

— Habár pillanatnyilag némileg károsítja is az állam érdekeit, végeredményében a kereskedelem és ipar érdekeit szolgálja, mert nagyobb devizakészlethez jut, amelyből szükségleteit fedezheti. A kamara tehát a transzfermoratórium elrendelésében a közgazdasági életnek az állam által nyújtott segítséget látja, amiért az aradi kamara hálás. A tanácsülés egyhangulag tudomásul vette a referátát.

A főtitkár és titkár ezután a szigorú adóbehajtásokról

és a kamarának a kereskedők érdekében kifejtett üdvös akciójáról referált. A kamara jól tudja azt, hogy elsőrendű államérdek az adók pontos fizetése, de viszont a behajtási fórumoknak figyelembe kell venni a kereskedők és iparosok mai súlyos helyzetét és ezért a tanácsülés elhatározta, hogy közvetlenül a pénzügyminisztériumtól kér kiméletesebb elbánást a kereskedők érdekében. Az aradi pénzügyigazgatóság már eddig is kelő megértést tanúsított ebben a kérdésben.

Kardos Jenő aradi gabonakereskedő szóvá tette

a kormány gabonaértékesítő tervét és megfelelő szakértelemmel mondott róla bírálatot.

Szerinte a hivatalos gabonaértékesítési akció fiaskóval fog végződni, mert szakemberek bevonása nélkül akarják azt végrehajtani. A Banca Nationala által e célra folyósított 900 millió lej nem megfelelő összeg.

— Abból a 900 millió lejből, — mondotta Kardos általános helyeslés között — 200 millió lejt nekünk, gabonakereskedőknek kellene kapnunk, mert az állam még most sem fizette ki a két év előtti gabonaexport-prémiumot. A

Szülők figyelmébe!

Intézeti kelengyék és ruhák legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása a

TEXTIL CENTRAL

Arad, megyeházzal szemben.

fennmaradó 700 millió lejt exportprémiumra kellene fordítani és akkor megfelelő gabonaexportja volna Romániának. Kardos fenti értelembe való javaslatot tett a tanácsülésnek. Mateescu István elnök reflektált a felirat elkészítésére, a felszólalásra és rámutatott arra, hogy a Banca Nationala pontos rendelkezéssel adta kölcsön az államnak a 900 millió lejt, tehát reménytelen volna a Kardos javaslata alapján feliratot intézni. Az elnök is azt hiszi, hogy a 900 millió lej nem elég a gabonaértékesítési akcióhoz.

A tanácsülés, egyéb ügyeiről lapunk más helyén referálunk.

Az aradi Városi Kávéház bérletének figye Aradváros vezelősege előtt

Ismert aradi exportőr és egy volt kávéháztulajdonos ajánlata

Csütörtökön délelőtt Tata János alpolgármester megtette az intézkedést, hogy a permanens-bizottság pénteken délelőtt ülést tartson. Az aradi pénzügyigazgatóság tudvalevően szeptember másodikára, szombatra árverést tűzött ki a kávéház ellen. A város vezelőse tiszta helyzetet akar teremteni, annál inkább, mert több lehetőség is kínálkozik erre, hogy a Városi kávéházat bérbeadják. Több vállalkozó ajánkozott a város vezetőinél azzal a szándékkal, hogy a kávéházat bérbevegyék. A legutóbbi napokban egy jelentős vagyonnal rendelkező exportőr társasviszonyt létesített egy volt kávéossal a Városi kávéház bérbevétele. Ezenkívül akadt olyan vállalkozó is, aki kijelentette, hogy csupán a kávéházi berendezést akarja megvenni és a berendezési tárgyakat el akarja szállítani, ha az árverésen sikerül az összes tárgyakat megvásárolnia.

A tányérozó kutya

Irta: G. T. FARNESI.

A szép Signora Lambra autója a dómter sarkán hirtelen megállt. Egy vak koldus feküdt az utasfen eszméletlenül. Mellette állt a kutyája, lompos bundájú, csunya kis sárga kutya és kétségbeesetten vonított. Az emberek megálltak és meghatóttan nézték a képet. Signora Lambra is kiszállt az autóból. Éppen most érkezett oda a mentőkocsi. A mentőorvos első pillantásra megállapította, hogy a szerencsétlenül meghalt, Szívzselhűdés érte. Már ott volt a hullaszállító kocsi is. A kis kutya minden áron gazdája mellett akart maradni, de a rendőr elkérgette. Erre a kis állat leült a járda szélére, a kis fatányérja mellé, amelyet a szájában tartva szokott gazdája számára tányérozni és keservesen vonított.

Signora Lambra megszólította a rendőrt:

— Mit gondol, elvihetem magammal ezt a szegény kis kutyát?

A rendőr csodálkozva nézett előbb a bozontos állatra, azután az elegáns asszonyra és vállat vonva jegyezte meg:

— A kutyához semmi közöm...

Most a szép asszony a kutyával kezdett tárgyalni. A kis állat előbb gyanakodva nézett rá, azután elfogadta kezéből a darabka csokoládét és hiúságos, sárga kutyaszemével figyelmesen vizsgálta az arcát. A tömeget a jelenet nagyon mulattatta. Az asszonyt feszélyezte a nagy nyilvánosság. Az autóba beülve hívta a kutyát és egy darab csokoládét mutatott neki. A kutya szájába vette a fatányérkát, egyetlen örökségét és beugrott Signora Lambra mellé az autóba.

Amikor másnap förrével reggelinél ült a szép asszony és igyekezett rábírní, hogy a koldus kutyáját a háznál megtúrje. Lambra dühösen tiltakozott:

— Most, hogy rosszul megy az üzlet, nem tartanék ilyen randa kis kutyát. Mindenki azt mondja: „Látszik, hogy Lambra tönkrement, már fajkutyára se telik.”

De éppen akkor szólalt meg a telefon. Lambrának el kellett sietnie s a kutya sorsa függőben maradt.

Miközben ez a kutyavita játszódott le Lambra házában, a fiatal Massa Francesco, a milliomos textilgyáros egyetlen fia, a nyakkendő felett tartott szemlét. A szép Lambra asszonnyhoz készült korai látogatásra. Ilyenkor beszélgethettek csak zavartalanul, mikor a férj már nem volt otthon. A fiu atyja, az öreg Commendatore Massa, a gyárába indult s előmenőben benézett fia szobájába. Látta a tükör előtt kirakott negyven nyakkendőt.

— Einve, de szépíti magát a fiu...! — jegyezte meg az öreg ur szokott kedélyes hangján. — bizonyára valami nőske van a háttérben.

Francesco, aki atyjával nagyon jó, pajtási viszonyban volt, nevetve felelt:

— Az állatkerti elefánthoz megyek látogatni. Az öreg ur mosolygott, majd kedélyesen hátbavágta a fiut és így szólt:

— Fiu, jegyezd meg magadnak, hogy az ilyen zöldfüllű kölykök, amilyen te vagy, a nők csak kihasználnak. Nem veszik komolyan, csak bolondítják. Rólad tudják, hogy „az apád fia” vagy s így egy szép napon jó üzlet lehet veled jóban lenni.

Francesco elkomolyodott. Érezte, hogy atyja előtt nem titok, hogy a szép Lambráné körül legveskodik. De ez az asszony igazán nem vette sohasem komolyan az udvarlását. Annál kevésbé lehet ott szó olyasmiről, amit az atyja sejtett, igaz ugyan, hogy Lambra vagyon helyzetéről az utóbbi időben sok mindent beszélnek, de a feleségét ez nem érintheti...

Amikor Francesco Lambra házába érkezett, a szép asszony még telítve volt férje elleni keserűséggel. Nagyon bántotta a kis kutya miatti kirohanása és idegessé tette a rossz üzlet emlégetése egy ilyen jelentéktelen szeszélytel kapcsolatban. Lélektanilag érthető, hogy Francesco ideális ábrándozása ilyen körülmények közt nála kedvezőbb talaira talált. A fiu nem sejtette, hogy mi okozhatta a változást, de boldogan csókolta kezét az asszonynak és szenvedélyes vállomlás közben megölelte

és megcsókolta. Az asszony nem sértődött meg, csak így szólt:

— Látja, Francesco, hogy maga veszélyt jelent számomra. Az örvény szélén járok... Menjén most haza... Azt sem tudom, hogy maga képes volna-e értem nagyobb áldozatra.

Ezzel a szép asszony Francescot kizuszkolta a szobából.

Amikor Francesco az előszobába ért, a szoba-leány nem volt ott. A fiu arca lángban égett. Izgatótságában a fogason levő különféle holmi közt alig találta meg a kalapját és a felöltőjét.

Miközben a fogason kutatott, az előszoba tulsó sarkából, a fürdőszoba felől valami zaj ütötte meg a fülét. Összeerezett, Talán a ház ura...?

Amit a fürdőszoba nyi ott ajtajában látott, azt soha sem fogja elfelejteni. Egy kis, sárga bozontos kutya ült ki a fürdőszobából. Két hátsó lábán feleje lépegetve „szolgált” és a szájában egy kis fatányért tartott elébe.

Francesco elhalványult... Nem... Bizonyára a fantáziája csapong csupán...

Pedig a szép asszony titokzatos szavainak értelmét ez a tányérozó kis kutya magyarázza meg... Hiába akarta a saját logikáját megcáfolni... Világosan azt mondta, hogy „Azt sem tudom, hogy maga képes volna-e értem nagyobb áldozatra”.

Az ideális lelkű fiu mélyen megszegyenítve érezte magát... Undor fogta el. Elővette a pénztárcáját, kivett egy ezer lírás bankjegyet és odatette a kutya tányérjára, mire a kis kutya azonnal négy lábára állt le és halkán ugatott...

Francesco nem sejtette, hogy a kis állat arra volt idomítva, hogy ha valaki pénzt tett a tányérkára, halk ugatással figyelmeztesse vak gazdáját, míg mások el nem lopják a pénzt... Elkéseredve rohant el... Massa házába többé nem tette be a lábát s ha előtte nőkről beszéltek, gúnyos keserűséggel mosolygott.

Signora Lambra meglepetten látta hogy a kutyája ezer lírát hoz neki a tányérkáján... A pénz eredete számára örök rejtély maradt, éppugy, mint Francesco bucsu nélküli távolmaradása.

Arató-ünnepség Aradváros tanyáján

„Megkoszorúzták“ az aratók a város vezetőit

Hangulatos, szép ünnepség színhelye volt Aradváros 1-es számú tanyája. Csütörtök délután 5 órakor vidám arató-ünnepélyt rendezett a város gazdasági hivatala az 1-es számú tanyán, amely a késő esti órákig visszhangzott az aratónép nótázásától s a víg cigánymuzsikától... Az arató-ünnepélyen Botioc Elek dr. polgármester vezetése alatt résztvett a városi tanács állandó választmányja teljes számban. Ott voltak: Velcsó Géza dr. és Tatu János alpolgármesterek, Ursu János dr., Borneas Gyula dr., Nagy Sándor dr. és Lőcs-Rezső dr. A városvezetőség tagjai végignézték a cséplést és hogy hogyan nőnek egyre magasabbra a gyönyörű asztagok, kazlak...

A „Banda-gazda“ aranyló kalászkoszorút nyújtott át a polgármesternek szívből fakadó szavak kíséretében. A magyar nyelven elhangzott beszédre dr. Botioc Elek polgármester is magyarra fordította szavát és meleg hangon hatásos arató-beszédet mondott. Isten áldásának nevezve az idej valóban bőséges, gyönyörű termést. Az aratónép buzakalászköböl valamennyi tanács tag részére font koszorút. A városvezetőség tagjai ezután megtekintették a gazdaságot, majd úgy az aratók, mint a vendégek részére nagy áldomást rendeztek. Bográcsokban hozták a párolgó gulyáspaprikát és bor és cigányzene mellett mulattak az aratók, míg egy másik asztalnál a városi tanács tagok, élükön a polgármesterrel, finom ételek és italok mellett ünnepelték meg az Aratóást...

Ausztriába viszik az elhunyt IV. Károly földi maradványait

Százötven újabb letartóztatás Innsbruckban. — A megszökött osztrák horogkeresztes vezérek elérték Olaszországot

Élősből jelentik: A sanktpölteni „Vaterländische Front“ mai gyűlésén határozati javaslatot fogadtak el arról, hogy a külföldön elhunyt IV. Károly király hamvai szállítassanak Ausztriába és a kapucinusok templomában helyeztessenek örök nyugalomra. A legközelebbi bécsi katolikus nagygyűlés hasuló határozat elfogadására készül s valószínű, hogy az osztrák kormány a kegyeletes kívánság elől nem fog elzárkózni.

Egyébként St.-Pöltenben a városi tanács huszonöt Németországba menekült nemzeti-szociálista állampolgárságát megvonta.

Innsbruckból jelentik: A középületeket karhatalom szállotta meg. A déli órákig Tirol területén 1:50 nemzeti-szociálista vezért és alvezért vettek őrizetbe azon a címen, hogy szökésüktől tan-tani lehet.

Itt írjuk meg, hogy a megszökött hitlerista vezér, Hoffer menekülésével kapcsolatosan újabb részletek kerültek nyilvánosságra. Kiderült, hogy

a menekülés során az üldözők több ízben keresztelték a szökevények útját, de ezeknek minden esetben sikerült megbujni a bozótban. Az a hír, mintha a menekült osztrák nemzeti-szociálisták repülőgépen Németországba utaztak volna, nem felel meg a valóságnak.

Hoffert és társait egyébként az olaszok Brűbe szállították, ahol Hoffert lábsebe miatt kórházba szállították s kérésére megengedték, hogy szülei ápolják, azonban társainak azon kérését, hogy mint politikai menekültek Németországba utazhassanak, megtagadták, azaz, hogy az ügyek tisztázásáig az olasz hatóságok rendelkezésére kell hogy álljanak.

Hoffer két társa jelenleg Bosenben tartózkodik. A menekülteket egyébként kikérik az olasz hatóságoktól azon a címen, hogy közönséges bűncselekmények miatt üldözik őket. A kiadatásra még nem történtek lépések.

Kiseprik a kémeket az osztrák postáról

A Reichspost tegnapi teleplezése után a postavezérigazgatóság a legerélyesebb akciót hajtott végre, hogy a postaigazgatóságot megtisztítsa azoktól a kémektől, akik a kormány és a hatóságok beszélgetéseit kihallgatták, hogy utána azokról nyomban jelentést tegyenek a nemzeti-szociálista szervezetek számára. A postavezérigazgatóság repülőbizottságokat küldött ki Linzbe, Salzburgba, Innsbruckba, Grácba és Klagenfurtba, a bizottságokat a legmesszebbmenő hatalommal ruházta fel, hogy mindenkit, aki gyanus, nyomban elmozdithassanak helyükről. A Linzbe, Salzburgba és Innsbruckba kiküldött bizottság már vissza is érkezett a fővárosba, a Grácba és Klagenfurtba delegáltak utban vannak hazafelé. Jelentéseik szerint, mind az öt postaigazgatóságon számos hivatalnokot elmozdítottak, ezeket részben áthelyezik, részben pedig felfüggesztik, hogy fegyelmi eljárást indíthassanak ellenük.

Dollfuss nyilatkozata a Németországgal való kibékülésről

A Revue des deux Mondes szeptemberi száma részére Dollfuss osztrák kancellár rendkívül érdekes nyilatkozatot adott, amelyből kiderül, hogy az osztrák kormány egyáltalán nem zárkózik el sem az osztrák nemzeti-szociálistákkal, sem az újnémet kormányzattal való kibékülés elől. A nyilatkozatban Dollfuss kijelenti, hogy az osztrák nemzeti-szociálistákkal való kibékülést két feltételhez teszi függővé: az osztrák nemzeti-szociálistáknak

le kell mondaniuk arról, hogy utasításukat Németországból kapják és kötelezniük kell magukat arra, hogy nem követnek el többé terroristikus cselekedeteket.

A német hitlerizmus ügye külön kérdés. Dollfuss azután hangsúlyozza, hogy Németországgal szemben magatartása soha sem volt kihívó vagy hajthatatlan. Cselekedeteink — mondja az osztrák kancellár — nem kezdeményezések, hanem visszahatások voltak. A német Ausztria mit sem kíván inkább, mint a Németországgal való kibékülést. Ennek a kibékülésnek azonban szintén feltételei vannak és ezek a következők: a berlini kormány

ne avatkozzék be Ausztria belpolitikai ügyeibe, garantálja az ország teljes függetlenségét és korlátlan szuverenitását.

Döntő lépésre készül a szovjet az orosz—mandzsuri határon

Nagyarányu csapatösszevonások nyugtalanítják Japán közvéleményét

Tokióból jelentik: A japán sajtó egyre nyugtalanabb hangon foglalkozik azokkal a nagyszabású csapatösszevonásokkal, amelyeket a Szovjet a mandzsuri határon eszközöl. Az eddig felvonultatott vörös haderő máris olyan hatalmas, hogy lélekszámban a felét teszi az egész japán haderőnek. Emellett a vö-

rös csapatok nagyszerűen és főképpen modernül vannak felszerelve, technikai támogatásuk kitünő, fegyelmük példás. A japán sajtó arról ír, hogy miután a Szovjet nyugati szomszédával rendezte a viszonyát, döntő lépésre készül a távolkeleti probléma megoldása tekintetében.

Románia eltörölte a vizumdíjat a magyarországi utasok részére

Megállapodás a kormány és a budapesti Hazai Bank között — Egyelőre szeptember 30-ig érvényes a szerződés — Megindul a magyar áruk importja

A román kormány a fürdőforgalom fellendítése érdekében megállapodást létesített a budapesti Hazai Bankkal utazási és fürdőclearing felállítására vonatkozólag. A megállapodás értelmében a Magyar Nemzeti Bank a román utazási és fürdőforgalomban minden magyar honos utasnak személyenként 10.000 lej értékű utazási csekket bocsát rendelkezésére. Egyes kivételes esetekben ennél nagyobb összegről szóló csek is kibocsátható. A Magyar Nemzeti Bank és a Hazai Bank hivatalos kurzuson bocsátja a csekket az utazóközönség rendelkezésére, úgy hogy a magyarországi lakosok rendkívül előnyös módon bonyolíthatnak le romániai utazásokat.

Az utazási csekkek valutáris konstrukciójára vonatkozólag a Hazai Bank megállapodott a román kormánnyal, mely lehetővé tette, hogy a magyar ipar superkontingens keretében olyan cikkeket exportáljon Romániába, melyek eddig beviteli tilalom alá estek. A román kormány egyelőre

5 millió lejes keretet engedélyezett.

A Hazai Bank megállapodása egyelőre szeptember 30-ig érvényes, a román kormányban azonban megvan a hajlandóság arra, hogy a keretet felemeljék és a fürdőclearing keretében lebonyolítandó magyar exportnak újabb lehetőségeket biztosítsanak. A román kormány egyéb irányban is nagy kedvezményeket tett a Magyarországból kiinduló utazási és fürdőforgalom javára, amennyiben

magyar utasok részére a vizumdíjat, mely eddig 14.50 pengő volt, eltörölte és csak 1.20 pengő bélyegilletéket szed.

Alább adjuk azon ipari cikkek listáját, melyek a Hazai Bank által létrehozott utazási és fürdőclearing keretében Magyarországból Romániába exportálhatók.

Minden exportot a Hazai Bank láttamoz és a román miniszteriumok csak a Hazai Bank láttamozása után adják meg a behozatali engedélyt. Az utazási és fürdőclearing keretében a következő cikkek exportálhatók: lakkbőr, gépszij, szörme, cipő, pneumatik, vas és acél, csövek, mezőgazdasági gépek, villamoskészülékek, rádiókészülékek, vegyszeti és gyógyszerészeti cikkek és porcellánárak.

CORSO! Ma országos premier!
BUDAPEST-el egyidőben!

Tempo szerelem!

Szerelem, humor, sport, ifjúság, napfény filmje.

Harminc leányt gyilkolt meg a lengyel vampir

Egy kolostorkertben fogták el a huszéves uccai énekest, aki nagyon szereti a fiatal nők halálsikolyát hallani

Varsóból jelentik: A lengyel kriminalistákat és ideggyógyászokat másfél hónap óta Ensztain Tadeusz esete foglalkoztatja és izgatja. Ez a huszéves uccai énekes valószínűleg

semiben sem marad Kürtén Péter, a düs-seldorfi rém és a hírhedt londoni Haselmetsző Jack mögött.

Ha csak a már bebizonyított és bevallott két gyilkosság, valamint két gyilkossági kísérlet miatt kerül a bírák elé, akkor is biztos a halálos ítélet, de valószínű, hogy a lázasan nyomozó lengyel rendőrség a tárgyalásig még újabb és újabb gyilkosságokat fog Ensztain Tadeusz terhére bizonyítani.

A lengyel vampir érdekes módon került rendőrkézre. Julius 9-én a kis Wloclawek városka egyik rendőre, Bobrowsky őrmester éppen őrhelyére igyekezett, amikor lélekcsakadva eléje szaladt a kilencéves Rozen Zosia, a város nagyon népszerű gyermekkoldusa, Zosia koldulásból tartja el tehetetlen özvegy édesanyját és nincs a ház Wloclawekben, ahol hetenként ne kapna rendszeres adományt. A kisleányon látszott, hogy valami nagyon felizgatta. Izgatottan, kiabálva szólt a rendőrhöz:

— Itt van! Most ment be a kolostorba. Itt van a szörnyeteg! El kell fogni, börtönbe kell zárni. Harminc leányt ölt meg... ő mondta... harminc leányt ölt meg!

Az őrmester alig tudta megnyugtanni az izgatott gyermeket, végre nagynehezen értelmes beszédre bírta és a kis Zosia borzalmas történetet mondott el a rendőrnek. Egy fiatal uccai énekes, aki gyakran jön a városba, megismerkedett vele és barátnőjével, *Pierrakow Kazimirával*. Sétált velük, eljött a lakásuk elé és azt ajánlotta, hogy társuljanak. Ő énekelni fog, a két leány pedig táncol, így egészen biztos, hogy többet keresnek majd. Tegnap este elhívta a két leányt a vasúti töltés mögé, hogy ott érdekes koldulási trükköket mutasson nekik. A két leány el is ment. Eleinte mindenféléről beszélgettek, de egyszerre az uccai énekes kést rántott elő.

ököllel leütötte Kazimírt és a késsel vagdálni kezdte.

Amikor Kazimira elájult, a fiú Zosiának ugrott, aki addig szinte dermedve nézte ezt a borzalmas jelenetet. A fiú támadása visszadta erejét, védekezni kezdett és segítségért kiabált. Erre az uccai énekes elfutott, de még visszakiabált, hogy

visszajön és őket is úgy megöli, mint azt a harminc leányt, akivel eddig végzett.

Letartóztatják a főmeggyilkost

Az őrmester kissé kétkedve fogadta a fantasztikus előadást, de mindenesetre beszélni akart a fiúval. A főbejáraton bement a kolostor kertjébe. Az énekest tényleg ott találta. Igazolni nem tudta magát, mindössze nevére és korát tudta bementeni. Az őrmester erre előállította a rendőrségre.

Mire beértek a rendőrségre, éppen jelentés futott be, hogy a *szomszédos Nedwadek község határában vérbefagyva, eszméletlenül találtak Shinowne Jadwiga 18 éves gimnazista-leányt*. Jadwigát beszállították a kórházba, de eszméletét nem nyerte vissza.

Ensztain Tadeuszt faggatni kezdték, vajon tud-e erről az esetről, de ő hallani sem akart arról, hogy valaha is járt volna Nedwadek környékén. Ensztain minden keresztkérdésre erősen tartotta magát, de csak akkor kezdett bizonytalan lenni, amikor szembesítették Zosiával s a betegen fekvő Kazimirával.

Lassan-lassan megtört és valami kezdett. Beismerte a merényletet a két leány ellen, de erről is csak annyit mondott, hogy homályosan emlékszik csak az egész ügyre. Amikor

faggatni kezdték a harminc gyilkosság felől, amellyel a két leánynak kérkedett, nem akart, vagy nem tudott emlékezni sem a helyekre, sem a helyekre, ahol a gyilkosságot elkövette volna.

Mivel a rendőrségen látták, hogy így nem boldogulnak vele, más módszerhez fordultak a vallató rendőrtisztviselők. Távirati úton összeszedték az utóbbi hónapok felderítetlen gyilkossági eseteit és ezeket tárták most már esetenként a vampir elé.

Néhány hét előtt Lowicza község határában két meggyilkolt és kifosztott nőt találtak. A személyazonosságukat megállapították — az egyikte *Podraszkwódnak*, a másikat *Oruchownának* hívták — de a gyilkost eddig nem találták. Ensztain első kérdésre bevallotta, hogy

ezt a két nőt valószínűleg ő gyilkolta meg.

Hetekkel ezelőtt járt Lowicza környékén, ahol két leánnyal megismerkedett. A neveiket nem tudja, de arra emlékszik,

hogy rettenetesen sikoltoztak és nagyon sok vér folyt a testükből.

Most már Ensztain is beszédesebb lett és elmondta, hogy

nagyon szereti fiatal nők halálsikolyát hallani és fiatal nők vérért látni.

De csak fiatal nők érdeklik. Kérkedve mondta el, hogy nemrég Lisieczka Mária ócskaruha-kereskedő meghívta magához, de ő nem ment el, mert Mária negyven éves, ő pedig csak a fiatal leányokat szereti. Mária helyett inkább a két kilencéves leányt hívta meg „sétálni” a töltés mögé.

Nyomozás a büntársak után

Az egész lengyel rendőrség lázasan nyomoz elűnt leányok után, mert a lowiczai rémmel csak úgy tudnak boldogulni, ha bizonyítékokat tárnak elé. Sajnos, a legfontosabb és az egyetlen intelligens tanu, *Shinowne Jadwiga, a tizennyolc éves gimnazistaleány még máig sem nyerte vissza emlékezőtehetségét.*

A rendőrségek különben az a véleménye, hogy

Ensztain nem egyedül követte el gyilkosságait és merényleteit, hanem büntársa volt.

Egyes tanuk látták is egy idősebb férfivel, de ez az ember Ensztain elfogására óta elűnt Wloclawek környékéről.

A háromnegyed évszázad óta fennálló ifj. Klein Mór, Fehér Kereszt épületében levő **Könyv-, papir- és zeneműkereskedés** a mai napon átvettük és azt

„CULTURA” cég

neve alatt újjászerveve folytatjuk.

Allandóan raktáron tartjuk a legújabb román, francia, magyar és német könyveket, zeneműveket, francia és angol divatlapokat, modern írószereket, üzleti könyveket, irodaberendezéseket, iskolaszereket.

Az összes tanintézetek könyvei és taneserei kaphatók. **„CULTURA”** 3154 könyv-, papir- és zeneműkereskedés.

FILM KÖZLÖNY

Tempo — szerelem!

William Haines legújabb sport-vígjátéka a Corso-moziban

A fiatal amerikai színészgeneráció legtehetségesebb tagja, William Haines, ez a groteszk humoru tragikomikus, akinek minden mozdulata teljesen újszerű, egyéni és őstehetség sugárik minden szavából. tekintetnek gunyoros felcsillanásából. A közönség már első filmrelépésekor szívébe fogadta ezt a tehetséges, fiatal színészt, aki néhány eleven, lüktető, amerikai tempót diktáló sportfilm főszerepét alakította egyéni felfogásában. Ezután is kitűnő szerephez jutott William Haines, akinek intelligens, meglepően újszerű játékmodora nagyszerűen érvényesül a „Tempo — szerelem” című filmben. Haines egy szegény ördögöt játszik, aki elváhatatlan jóbarátjával együtt, azt a jelszót tűzi ki maga elé, hogy minél kevesebbet dolgozni s minél jobban élni! Ehhez azonban gyorsan vagyont kell szerezni... Egyelőre minden vagyona a két jóbarátnak egy ügyes szerkezet, amellyel a motorcsónak gyorsaságát többszöröseire lehet emelni. Ezer bonyodalomba kerül, amíg valóban megcsinálják szerencséjüket s egyikük elnyeri a nőt, akit szeretnek...

A fordulatos, ötletes jelenetek egész sorozata vonul végig a szellemes, vidám cselekményen s az érdekesítő finálét egy izgalmas motorcsónakverseny adja, amelyben a két barát részt vesz és becsületükért, jövőjükért, szerelmükért küzdenek... William Haines mellett a szimpatikus, elegáns és finom játékmódoru Conrad Nagel jut kedves szerephez. A nő főszerepben a bájos, szőke, vonzó szép ségü Madge Evans hódította meg a közönséget. Harry Pollard személyében nagyon tehetséges, új vígjátékrendezőt ismerünk meg. A tengeri felvételek s az izgalmas motorcsónakverseny külön élményt jelentenek.

Hála Isten, jókedvű a gazda,
Szép a termés, nem kotorász gazda.
Telik erre, telik arra, másra,
Magyar napon egy kis áldomásra!

Társasutazás Szegedre

a „Szegedi Hét” alkalmából

Indulás Aradról 1933. szeptember hó 3-án reggel. Erkezés Szegedre a déli órákban. Visszaindulás Szegedről szept. 6-án délután. Visszaérkezés Aradra szept. 6-án este.

Kollektív utlevél, szükséges okmányok:

Allampolgársági másolat, piros igazolvány, főrflaknak a *ceroul de recrutare igazolványa*. Résztvételi díj oda és vissza vasuton, III. osztályon, számozott helyekkel, visum és utlevéllel 850 lej
Saját utlevéllel rendelkezőknek 650 lej

250 személy jelentkezése esetén 200 lej visszatérítünk.

Nagy víziünnepély a Tiszán. Sportünnepségek. Szegedi vásár, stb.

Jelentkezési határidő:

meghosszabbítva 1933. szeptember 1-én, déli 12 óráig.

Jelentkezési hely az ARADI KÖZLÖNY és ERDÉLYI HIRLAP kiadóhivatalaiban

Jöjjön Szebenbe a nagy ipari kiállításra szept. 10-éig.

50% vasúti kedvezmény, vagyis ingyen utazik haza, a megváltott jeggyel. — Textilipari és mezőgazdasági gépek kiállítása. — Vissza nem térő alkalom, hogy a legolcsóbban szerezzén be szebeni szalámít, sonkát, szövetet, kötöttáruat.

Rengőtel alkalom szórakozásra! — Koncertek, kirándulások, előadások stb.

Íróasztalánál agyonlőtték

Németország egyik legnagyobb emigrált filozófusát

Theodor Lessinget Marienbadban a felesége szemeláttára két golyóval ölték meg a politikai bérencek. Lessing tudományos pályafutása

A kiváló német filozófus életére öt bérgyilkos tört

Prágából jelentik: Az egész művelt világot megrökölytette az a kegyetlen bűntény, amelynek áldozata Theodor Lessing hannoveri egyetemi tanár, a világhírű német filozófus. A revolveres gyilkosság szerdáról csütörtökre virradó éjszaka történt a csehszlovákiai Marienbad fürdőhelyen és arról az alábbiakban számolunk be:

Theodor Lessing emigrált német egyetemi tanár mintegy félszáz évvel ezelőtt tartózkodott már feleségével együtt Prágában, ahonnan az elmúlt hetekben Marienbadba utazott üdülés végett. Lessing mindössze néhány hetet szándékozott a fürdőhelyen tölteni és a fürdőhely egyik elegáns villájának elsőemeleti lakásában laktak.

A professzor tegnap a késő éjszakai órákban még íróasztala előtt ült és dolgozott. Mint rendesen, a szoba ablaka ezen az estén is nyitva állott. A szobában tartózkodott a filozófuson kívül felesége is, aki az asztalnál olvasott. Mindketten nagyon el lehettek mélyedve, mert egyikük sem hallotta a merénylő behatolása által az ablaknál előidézett zörejt.

A gyilkosság körülbelül 11 óra körül történt. A merénylő a rendőrség legelső verziója szerint a villa ablakához állított

létrán mászott fel és amikor az ablakhoz ért, az alig két méternyire levő Lessinget célba vette és kétszer rálőtt. A merénylet oly gyorsan történt, hogy a tanár felesége már csak a második villanást látta. A gyilkos mindkét golyója talált és Lessing hangtalanul borult íróasztalára.

egyik golyó az áldozat torkába furódott és agsértette az utolsó gerinccsigolyát, míg a másik golyó a fejét roncsolta széjjel. Az arc oldalán hatolt be a golyó a fejbe, átjárta az agyat és a koponya hátsó részén távozott el.

A gyilkos Németországba szökött?

A lövések zajára szinte pillanatok alatt a villa egész lakossága talpon volt. Nyomban értesítették a rendőrséget, közben pedig az eszméletlen állapotban levő tanárt a közeli szanatóriumba szállították be. Sérülései azonban oly súlyosak voltak, hogy a szerencsétlen végű filozófus néhány perc múlva, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna,

kiszenvedett.

A rendőrség természetesen nyomban a legnagyobb apparátussal fogott hozzá az elmenekült gyilkos kézrekerítéséhez. A helyszíni vizsgálat mezejtése után a detektívek valószínűsége arra indult a merénylő felkutatására és mintegy másfél óra múlva a detektívek letartóztat-
ták egy sofőrt, akinek nevét azonban a délutáni órákban még nem hozták nyilvánosságra. Később a rendőrség olyan adatok birtokába jutott, hogy a gyilkosságot Eckert Miksa 31 éves német származású munkás követte el. A meggyanúsított munkást nem lehetett őrizetbe venni, mert, mint kiderült, az illető még az éjszaka folyamán elhagyta Csehszlovákia területét és Németországba szökött át.

A bűntény egész Csehszlovákiában nagy megrökönyést váltott ki. Marienbad fürdőhelyen mindenki a borzalmas merénylet hatása alatt áll. Egész éjszaka a fürdőhely összes

vendégei az előtt a villa előtt állottak, ahol a gyilkosság lejátszódott és tárgyalták a bűntény ügyét. A helybeli hatóságoknál pedig még soha nem látott módon folyik a nyomozás lázas munkája, mert az egész bűntügyi apparátus a gyilkosság bűntényében dolgozik.

Theodor Lessing, tekintélyes hannoveri orvosi fia 1872-ben született Hannoverben. Közéiskolai tanulmányainak elvégzése után apja kívánságára először a bankszakmára készült, azonban alig egy év múlva hajlamainak engedve, egyetemre iratkozott be, ahol két doktorátust szerzett, az orvost és a filozófiát. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után utazásokat tett, majd visszatérve Németországba, a Frankfurter Zeitung műkritikusa lett. Theodor Lessing csakhamar vezéregyenysége lett a századvég németországi szellemi áramlatainak és egyik vezére volt a Neugeistbewegung-nak. Közben számos filozófiai műve jelenik meg, amelyek világszerte felkeltették és elismerést váltanak ki. Lessing különben vezérharcosa volt annak a délnémet körnek, amelyből Thomas Mann, Max Halbe, Gustav Freitag, Gerhardt Hauptmann, Heinrich Mann, Bahr stb. kerültek ki. A háború előtti években a hannoveri egyetemi filozófiai fakultásra hívták meg, majd 1910-ben a hamburgi egyetemi filozófiai fakultásának rendes tanárává nevezték

Bulgária Hitlerre akar lenni

Zankoff volt miniszterelnök

Nemzeti-szociálista párt alakult — Nagy változások készülnek a bolgár politikában — A parasztság erőteljesebb aktivitásra készülődik

Szófiából jelentik: Zankoff volt bolgár miniszterelnök ellen elkövetett bombamerénylet, amely — mint ismeretes — nem sikerült, új szenzációt termelt ki. Ez a szenzáció azonban már nem bűntényi, hanem politikai jellegű. Közvetlen a merénylet után történt ugyanis, hogy Zankoff, aki a legbefolyásosabb ellenzéki pártvezér Bulgáriában, kivált a Liapesew vezetése alatt álló Demokratikus Szövorből és nyilvánosan is új pártot alakított hűveivel. Az új pártnak „népies szociálista mozgalom” a neve, ami a gyakorlatban annyit jelent, hogy Bulgáriában is porondra lépett a nemzeti-szociálista párt,

amelynek vezére Zankoff volt miniszterelnök. A bolgár nemzeti-szociálista, vagy ahogyan ők nevezik „népies szociálista mozgalom” hívei főként a polgári intelligencia fiatalabb évfjáraiból kerülnek ki és hozzájuk csatlakozott a tartalékos tisztek nagyrésze is. Zankoff követeli a kormányzati rendszer átalakítását, a parlament helyére rendi képviselőtestületet óhajtatni. Meglepően hat, hogy Zankoff a parasztság körében igen nagy sikereket ér el. A bolgár parasztság nagyrésze benne látja a vezért, az új embert, akitől panaszai orvoslását reméli. Zankoff ilyképpen Bulgária Hitlerre szeretne lenni.

A rendőrség eddig még nem tudta kideríteni a volt bolgár miniszterelnök ellen elkövetett bombamerénylet hátterét, de tekintettel arra, hogy Zankoff rendkívül gyűlöletes a kommunisták előtt és mozgalmá főként a kommunizmus eltörlésére irányul,

valószínűnek látszik, hogy a bombame-

ki. A világháború kitörésekor pacifista röpirat miatt nagyon népszerűtlenné vált, azonban november után egyike lett Németország szellemi vezetőinek. Emlékezetes az a vezércikke, amelyet 1925-ben a Prager Tagblattban írt Hindenburgról. Ezen cikk miatt hajsza indult meg a kiváló tanár ellen, úgyhogy 1926-ban kénytelen volt beadni lemondását. Lessing ezután az iskolán kívüli népművelés megszervezését vette át s ennek a kulturmozgalomnak állott az élén egészen 1933 február közepéig, amikor is emigrált Németországból. Érdekes megemlíteni, hogy Lessing, aki tudvalevőleg elhagyta hitét, emigrálása alkalmával tüntetésül az új német rezsim ellen, visszatért a zsidó hitre

A hírneves filozófus, mint már említettük, Prágába emigrált, ahol a német szociáldemokraták és az „Emberi Jogok Ligájának” vezetősége segítségével megalapította az „Aufbau” című folyóiratot, amely

sorozatosan és támadásokat intézett Hitler és a nemzeti kormány ellen.

Mind ezek után pedig nyilvánvaló, amint különben azt a nyomozás eddigi állása is igazolja, hogy a híres filozófus régi ellenségei, a nemzeti-szociálisták tették el láb alól.

Öt gyilkost béreltek fel

A csütörtöki késő-esi órákban Lessing Tivadar elleni merénylet ügyében szenzáció fordulat állott be, amennyiben

a rendőrség megállapította, hogy a merényletet legalább öt ember követte el. Azt is kiderítették, hogy két ember lőtte agyon a professzort, mivel a szoba falában két, egymástól teljesen különböző fegyvergolyót találtak.

Sikerült megállapítani az egyik merénylő személyazonosságát is, ami ugy történt, hogy vérebel megszagoltatták a létrát, amelyről a merényletet elkövetők s a rendőrkutya azután elvezette a detektíveket a közeli Schanz köz-
ségbe, ahol megállott egy ház előtt és melláthatólag kimutatta, hogy a nyomoz-
vezettek. A házban

egy Eckert nevű hírhedt orvodász is aki tegnap este eltávozott s azóta

A detektíveknek semmi nyomot nem találni hollétét illetően.

merényletet kommunisták szervezték meg alighanem a komintern parancsára. Zankoff hívei viszont azt állítják, hogy a merényletet a parasztpárt részéről szervezték, mivel Zankoff népies szociálista mo-
nagy tömegeket hódít el a parasztpártt.
A Zankoff elleni merénylet különösen nagyszabású belpolitikai harcok előjelének tekinthető. Ez a harc alighanem összefoglaló lesz, amikor befejeződik a cséplés és a bolgár parasztság ismét aktívabb részt vesz a politikai életben. Kitélesíti a helyzetet, hogy a parasztszövetség beloldali radikális elemekből áll. Ez a tömörülés nagy aggodalmat okozhat a kormányban is. Kosta Todoroff, a hírhedt emigráns vezér nemrég visszatért Szófiába és az általa vezetett Stambuli parasztszövetség és a kormányon levő parasztpárt egyes rétegei között, amelyek Zankoff volt miniszter vezetésével a szövetséget kötött, amely a parasztszövetség mostani vezetősége ellen irányult. Ez nemcsak Bulgária belpolitikáját, hanem politikáját is érinteni fogja.

CENTRAL-MOZGO: NAGANA, (A. sz. sz. U. Titokzatos dráma) Erdőben, izgalmas, mindvégig fordulékony lekmény, irapszórás, lebilincselő tények szerepekben: TALA BIRELL, DOUGLAS és a japán MIKI MO.

SELECT-MOZGO: AZ ELFELE BER, Fősz. CLIVE BROKK és CLAUDETTE Hely: 5, 8 és 13 tel.

HIREK

Boldogtalan házastársak egyesülete

Avignonban. Délfraanciaországban megalapították a „Boldogtalan hitestársak baráti egyesületét”, Amicale des Malmariées-t. Az egyesületbe azok a boldogtalan és főképp védtelen férfiak és nők tömörülnek, akik a házasságban nem találták meg a boldogságukat s akik erkölcsi, vagy gazdasági okokból nem válhatnak el. Az ilyen hitestársak a multban mindig egymás nyakán ültek és kölcsönösen egymást okolták a boldogtalan házasságért. Ezentul mindenki szabadon kibeszélheti magát ebben a nyájas egyesületben. Az egyesületnek több elkülönített csoportja van és így a boldogtalan férjeket nem fenyegeti az a veszély, hogy idegesítő nejjével találkozzék.

Minden ujonnan felvett tag két előadást köteles tartani. Az egyiknek a címe így hangzik: „Férfiem (feleségem) elbűvölő tulajdonságai.” A másiknak ez a címe: „Miért vagyok olyan gyűlöletes fráter (perszóna).” Az egyesületben tudományos kollégiumokat tartanak, amelyekben szakemberek kifejtik, hogy a tökéletes harmónia két ember között lehetetlenség. Az egyesület rövid fennállása óta nagy sikert aratott. A boldogtalan házastársak nagyrésze ugyan egy idő múlva átalakul boldog házastársak és kilép az egyesületből, de utánpótlásban nincs hiány és végeredményben az egyesületnek ugyanis az a célja, hogy a házastársakat kibékítse.

— **IDÓPROGNÓZIS** Élénk szél, változóan felhős idő, egyes helyeken esők; a hőmérséklet lényeges változása nem várható.

— **Görög-román szerződés.** Athénből jelentik: Görög részről ma ellenjegyezték a görög-román kereskedelmi szerződést, amelynek értelmében Románia az általa Görögországba exportált áruk értékének ötven százaléka erejéig görög árut vásárol.

— **Haldoklik lord Grey.** Londonból jelentik: Grey lord állapotáról ma délután a következő orvosi jelentést adták ki. A volt külügyminiszter állapota elégedetlen, a beteg a gyengülés atkoznak.

— **Cuba továbbra is elégedetlen!** Havannából jelentik: Cubában ismét nyugtalan a helyzet. A nép elégedetlen az új rezsimmel s Cespek szemére veik, hogy szociális érzék híján munkásság általános sztrájkjal fenyeget s bb helyen ki is tört a sztrájk.

— **Göhring — tábornok!** Berlinből jelentik: Genburg Blomberg tábornokot vezérezredessé, ringet, aki szolgálaton kívüli százados, a háború és a békében kifejtett tevékenysége miatt „nokká nevezte ki és engedélyezte számára az aruha viselését.

— **A magyar hercegprímás varsói ünnepi miséjéről.** Varsóból jelentik: Seredy magyar hercegprímás a krakkói Wawel-vár székesegyházában misét celebrált. A hercegprímás azt a mise-előszóval, amelyet még Báthory István adott a szegyházban. A szentmisén résztvett a közönségi elnök, néhány miniszter s a magyar külügy is. Az istentisztelet után a sirboltban helyezték el Báthory sírjára a magyar koronázási kálly-család, a lengyel-magyar egyesület, a magyar katonai attasé és a Sibrik-család elnöke. A hercegprímást és Kállay minisztert a királyi elnök kihallgatáson fogadta.

— **Lindberghék Svédországban** Stockholmból jelentik: A Lindbergh-házaspár diadalutja állandó sikerekkel telik el. Lindberghék jelenleg a svéd királyi pár vendégei. A trónörökös Sofiero-kastélyában látja vendégül a repülő-házaspárt.

— **Zendülés egy lengyel javító-intézetben.** Varsóból jelentik: A koniti javítóintézetben a nemi betegségekkel küzdőknek a felvonuló csapatok s heves harcot vívtak a felvonuló csapatokkal. Több zendülő, rendőr és határőr beállt. Végül sikerült a zendülést leverni. A zendülés törött.

— **Lebontottak egy gyárkéményt a ráfestett preszt miatt.** Bécsből jelentik: A Kuffner gyárkéményére hatalmas horogkeresztet festettek. A horogkeresztet nem lehet semmiképpen eltávolítani, mire a rendőrség elrendelte a kémény lebontását.

— **Jobb lakbérkülönbözeti kiutalás érkezett a pénzügyminiszterium ma az alábbi házastársak lakbérkülönbözeti utalata ki:** Berzók 9600 lejt, özvegy Fekete Imrénének 4600 lejt, Concordia nyomdának 4600 lejt, Török Gézáknak (Consistorului-u. 29.)

— **OFFENBACH ÉS HITLER** —
NÜRNBERGBEN. A nürnbergi Hitler Adolf-téren a szikrázó csillagos ég alatt tegnap, csütörtökön este nagy ünnepséget rendeztek a horogkereszt „vaskancellár” tiszteletére. Százötven tagú zenekar több ezer főnyi tömeg jelenlétében játszotta el Offenbach örökszép Orpheus-ának nyitányát — Hitler Adolf tiszteletére. A nem-árja Offenbach lelkéből fakadt melódiák köszöntötték a nürnbergi Hitler Adolf-téren a kancellárt és a tömeg lelkesen tapsolt a Harmadik Birodalom fölé boruló csillagos égbolt alatt...

HA TEJRE SZÜKSÉGE VAN, azt szerezz be a „Színházi falatozó”-ban, ahol minden nap: reggel és este 8 órakor friss uradalmi tej kapható — Ugyazintén Joghurt, almáttej, lapté, batut. — Jégbe hűtött diánye. 2881

Tulajdonos: **LOVAB**, színház hátsó bejáratával szemben.

— **Ítélet a temesvári kommunista bünperben.** Temesvárról jelentik: A temesvári törvényszéken napokon keresztül tárgyalták a kommunista propagandával vádolt temesvári munkások bünügyét, amelynek során tíz temesvári munkást vontak felelősségre. A bizonyítási eljárás során csak három munkással szemben merültek fel bizonyítékok. Ezeket: Horváth Jánost, Puskás Juliánát és Csopor Lajost, egyenként egy-egy évi fegyházra és egyenként ezer lej pénzbírságra ítélték. Hét vádlottat: Florea Györgyöt, Hermann Zoltánt, Gluvakov Andrászt, Hévízi Ferencet, Kraszmilov Pált, Papp Ferencet és Paul Györgyöt a vád alól felmentették. Az ügyész a törvényszék ítéletét megfellebbezte. A hét felmentett vádlottat szabadlábra helyezik a pénteki nap folyamán.

Huszonegyezer palack sört

öntöttek a tengerbe

Rotterdamból jelentik: Szokatlan esemény színhelye volt a minap a rotterdami kikötő, ahová egy nagy gőzhajó 21.600 üveg sört hozott magával vissza Amerikából. A sörszállítmányt nem lehetett elhelyezni Amerikában, a rengeteg sör vizont nem bírta ki másodsor az óceáni utat és megromlott. Nem maradt más hátra, mint a 21.600 palack sört beönteni a tengerbe. A egyik matróz bontogatta az üvegeket, a másik öntötte a vízbe, a harmadik pedig újra elcsomagolta az üres palackokat a ládákbá. A szokatlan látványnak igen sok nézője akadt és a matrózok néhányat meg is kínáltak a sörből, azonban a „nagyelkü” ajándékot nem fogadta el senki. A báméskodók sejtették, hogy jó sört nem adnának nekik ingyen és főként nem öntenék a tengerbe.

— **Tovább hullámszik a Bazowszky-ügy.** Kaszáról jelentik: A Bazowszky-ügyben a rendőrség házkutatást tartott Besztercebányán két néppárti vezér, Pavlovics ügyvéd és Fugyrik város lakásán. A rendőrség szerint a Bazowszky-féle körlevelek egyenesen arra izgattak, hogy a tótok küzdjenek Szlovenszko elszakításáért.

BELEZNAJ ISTVÁN

festőművész

rajz- és festőiskolája megnyílt

szepember 1-től kezdők és haladók részére. 3159

P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 21., I. em.

— **Háromszáz jelentkeztek a városnál állampolgárságért.** Csütörtökön délben járt le az a határidő, amelyet az állampolgársági törvény jelölt meg azok számára, akik utólag meg akarják szerezni az állampolgárságot. Az aradi közigazgatási ügyosztályhoz csütörtökön délig közel háromszáz kérvény érkezett be. A beadványok nyolcvan százalékához olyan okmányokat csatoltak a kérelmezők, amelyek kétségen felül igazolják állampolgársági jogosultságukat. Érdekes különben, hogy az aradvárosi közigazgatási ügyosztály a benyújtott kérelmek alapján közel kétszáz bizonyítványt állított ki, amelyekben elismeri a kérvényezők aradi illetőségét. Természetesen csak azokról lehetett szó, akik be tudták igazolni, hogy 1918. december elsején Aradon tartózkodtak és négy évre visszamenőleg a községi terhekhez hozzájárultak. Ötven kérelmezőt visszautasítottak, mert nem tudták kérvényeikhez a szükséges okmányokat mellékelni.

— **Tíz napi elzárás — idegen személyi nössági igazolvány használatáért.** Az a törvényszék szüneti tanácsa csütörtökön cben tárgyalta Sajtos Mihály aradi munka bünperét, akit az ügyész azzal vádolt, hogy hónapokon keresztül egy ugyancsak Sajtos nevű pécskai munkás személyazonossági igazolványát használta. Több hónappal ezelőtt, rendőri razzia során, Sajtos Mihály az idegen igazolványt mutatta fel. A törvényszék előtt Sajtos Mihály töredelmesen bevallotta vétkét és a törvényszék egybe büntetést szabott ki: tíz napi elzárásra ítélte a munkást.

— **Kötelezővé tették a német nyelv használatát a szentannai algimnáziumban.** Szentannáról jelenti tudósítónk: A kultuszminisztérium leiratban értesítette a szentannai algimnázium igazgatóságát, hogy az iskolában elrendelte a német nyelv kötelező használatát. Erre vonatkozólag külön értesítést küldött a minisztérium a szentannai plébániára, miután Karl József főesperes volt az, aki Adelman Károly szentannai bankigazgatóval együtt interveniált a minisztériumban a német nyelv kötelező használatára érdekében. A mozgalomban tevékeny részt vett a római katolikus egyháztanács is, amelynek előterjesztésére lépett sorompóba Karl József főesperes. Az algimnázium növendékeire nézve nagy előnyt jelent a német nyelv használata, mert a négy osztály elvégzése után, a legkisebb nehézség nélkül átmehetnek bármelyik német tannyelvű főgimnáziumba.

— **NYOMTALANUL ELTÜNT IASI KÖRNYÉKEN EGY MAGYAR KÜLÜGYI TANÁCSOS KISFIA.** Iasiból jelentik: A Iasi-i rendőrprefekturára ma érkezett a belügyminisztérium átirata, amelyben értesíti a Iasi-i rendőrséget, hogy Böszörményi János magyar külügyi tanácsos tizenegy éves kisfia Iasi környékén nyomtalanul eltűnt. A külügyi tanácsosnak az a gyanuja, hogy fia vándorcsigányok kezébe került, akik most Kisenev felé igyekeznek a gyermekkel. A Iasi-i rendőrkészura a legszigorubb nyomozást vezette be és az országutakon minden karavánt átkutatnak, hogy a gyermek nyomára akadjanak.

F. Molnár Erzsi

a zongoratanítást megkezdte
lakásán: Strada Metianu 2.
Nádasdy-palota, I. em. 8085

— **Az osztálysorsjáték mai húzásának eredményei.** Bucurestiből jelentik: Az állami osztálysorsjáték mai húzásán a következő sorsjegyek nyertek: Kétfélmillió lejt nyert a 16762 számú sorsjegy. Nyolcvanezer lejt nyert a 14320 számú sorsjegy; ötvenezer lejt a 78321; százhuszezer lejt a 75094; huszonkétezer lejt a 37466; huszezer lejt a 18139. 71480; tizenötezer lejt a 41790 számú sorsjegy. A számokat telefonszámok alapján közöljük és azokért nem vállalunk felelősséget.

— **Elfogták a dobrudzsai kommunista szervezkedés vezetőit.** Constantaból jelentik: Tíz napi erélyes nyomozás után, Constantaban letartóztatták Cristova Aranka és Simon Julia nevű munkásnőket, akik a sziguranca megalapításai szerint, a dobrudzsai nagyarányú kommunista-propagandát készítették elő. A munkásnők lakásán nagymennyiségű röpiratot és propaganda-célt szolgáló másfajta iratokat találtak, ezenkívül egy titkos nyomdát is felfedeztek, amelynek segítségével a röpiratokat előállították. A munkásnőket — mint megállapítást nyert — a bulgáriai várnai sejt bírta meg a dobrudzsai agitációs munka előkészítésével. Cristova Arankát és Simion Juliát felkísértél a constantai ügyészségre, ahol letartóztatás végzést fogantatosítottak ellenük.

A csodagyerek

A nyolcvankét éves Kohn, aki nemrég vett el egy husz éves nőt feleségül, boldogan ujságolja barátjának, Grünnek:

— Képzeld, kérlek, kisfiam született.

— Gratulálok — mondja Grün —

akkor az egy csodagyerek.

— Miért csodagyerek?

— Mert ha a te gyereked, akkor az egy csoda.

Olaszország lakossága egy millióval több, Rómából jelentik: Olaszországga két év alatt közel egy millióval szűnt. A legújabb népszámlálás szerint szágnak most 42.520.000 lakosa van. A lakosság száma 41.651.617 volt.

Vihar elpusztította a pápai uradalom 200 tyukját Vatikán városából jelentik: Costel Gandolfoba a pápa nyári kastélya körül nagy vihar pusztított. A szélvész összedöntötte a pápai uradalom arimfióljait. Több mint kétszáz tyuk elpusztult viharban.

Külföldiekre nem kötelező a Hltér-üdvöz. Berlinből jelentik: A Völkischer Beobater közli a rohamosztagos főparancsnokságujabb rendelkezését, amely szerint külföldiehem kötelesek az uccán elvonuló rohamosztagos csapatokat karfelemeléssel üdvözölni. Azokat a külföldieket, akik ilyen esetben nem emelik fel karjukat, nem szabad bánalmá.

Hipmodern banditák Newyorkban

Newyorkból jelentik: St. Paulban öt álarcos bank lényes nappal megtámadott és kifosztott egyknkszolgát, akitől harmincezer dollárt rabolt. Menekülés közben a vakmerő banditák rendőrt gyvontlítottak, majd egy speciális szent segítségével sűrű füstöt terjesztettek, amek leple alatt sikerült elmenekülniök.

Letartóztatott aradi tolvaj. Az aradi rendő néhány nappal ezelőtt letartóztatta Ardan Todor szegai lakost, aki betörést köveel és tizenötezer lej értékű ruhane-müt el magával. A tolvajt beszállították az aradi rzsésre, majd a vizsgálóbíróhoz került. A rendőrelellene a vizsgálati fogságot. Ardelean Todor megfellebbezte a vizsgálóbírói döntést s az ügy csütörtökön került az aradi törvényszék szüneti tanácsa elé. A bíróság jóváhagyta Ardelean letartóztatását és visszautasította fellebbezésát.

Sok nő tűnik el Londonban. A londoni rendőrség statisztikája szerint, évenként 5000 londoni nő tűnik el. Az eltűntek többsége néhány napon, vagy héten belül megkerül, de átlag 250 azoknak a nőknek a száma, akik nyomtalanul örökre eltűnnek a világváros rengete-gében. Mi történik ezekkel a szerencsétlen ökkel? — ezt a kérdést vetik fel az angol rendőök. Senki sem tud választ adni erre a kérdésre. Most különösen aktuálissá tette a szomorú problémát az, hogy mult vasárnap egyszerre öt nő tűnt el Londonból és eddig még nem kerültek elő.

A repülőgép szárnya bezúta a néző fejét. Londonból jelentik: A Merioneth-grófságban lévő Barmouth tengerpartján tegnap rendezett látványos repülés során, Tucack angol repülő tulságos alacsonyan repült. A repülőgép egyik szárnya elkapta a nézők sorában álló egyik husz éves diákot, fejét bezúta, úgy, hogy a diák szörnyethalt. A szerencsétlenül járt diák fivére kariját törte. A repülőgép a vízbe zuhant. Maga a repülő is megsérült a fejen.

AUTÓS FRANCIA HADGYAKORLAT NÉMET HATÁRON. Párisból jelentik: Cho-Marne mellett szombaton megint isu hadgyakorlat lesz, amelyen Bar-ommerc, Reims és Chalons csapa-sz részt. A hadgyakorlat célja fő-mnak megállapítása, hogy milyen tóságí vizsgát állanak ki az autó-nyek és milyen ezeknek az együtt-a többi formációval.

nyomok a szklafalon. Genfből je-nt német turista, aki kedden nap-t a 4500 méter magas Cervin meg-indul-nt. Barátaik azon a he-talán-áltak meg velük, kü-melyeket a né-a veszedelmes inarra a vesze-egy-árt vissza-lyt fe-

Medvevédelem a Kárpátokban. Varsó-ból jelentik: A Kárpátok keleti hegyvidékén az utóbbi napokban a medvék nagy kárt tesznek az állatállományban. Kosmac község határában egy nagy medve fényes nappal megtámadott egy te-héncsordát s a megrémült pásztrok szemeláttára felfalt egy tehenet. Hasonló eseteket jelentenek más falvakból is. A hatóságok erélyes rendszabá-lyakat fogantatosítottak a medveész leküzdésére.

Repülőgép-összeütközés haj nélkül. Preto-riából jelentik, hogy a város határában két repülő-gép a levegőben összeütközött, de a pilóták szak-avatottságánál és ügyességénél fogva baj nélkül földre ért. A nézők rémülettel figyelték meg a két repülőgép összeütközését, de azután látták, hogy mindkét repülőgép simán leereszkedik. Az egyik repülőgép pilótája tapasztalt repülőtiszt, a másik azonban fiatal pilótanövendék volt. Mindkét pilótát nagy ovációban részesítették.

Washington is „nedves”. Washingtonból je-lentik: Washington állam nagy többséggel a szesztilalom megszüntetése mellett szavazott. Ezzel az Egyesült-Államok 48 állama közül már 24 lett „nedves”.

Egy bíró, aki elítélte fiat és önmagát. Teg-napelőtt angol hirt közöltünk egy 93 éves bíróról, aki nem akart néhány szegény gyümölcsáros fölött itélkezni, mert úgy találta, hogy nem érdemlik meg azt a büntetést, amit az elavult törvény rájuk ró. Ezzel kapcsolatban egy olvasó megír egy esetet, mely egy másik angol bíróval történt néhány év-vel ezelőtt. Ennek a bírónak a fia teljesen elzüllött, elszakadt családjától és egy alkalommal zsebtol-vajlásra érték tetten. Az a bíró, aki ügyét tárgyal-ta, véletlenül saját apja volt. A közönség óriási izgalommal figyelte a tárgyalást. A bíró szabályo-san megtartotta a tárgyalást, majd fiat, ifj. John Smith-t tizenkét hónapi kényszermunkára ítélte. Mielőtt a fiut a teremből kivezették volna, a bíró felállt és megindultságtól reszkető hangon mon-dotta:

— Én, a bíró, idősebbik John Smith-t az apát tiz font pénzbüntetésre itélem, mert fiának, ifj. John Smithnek nevelésénél nem járt el azzal a szigorral, amit, minden apának tanusitania kell könnyelműsége hajló fiával szemben.

Inotisztítási probléma

Az egykori tőzsdés bemegy egy pucérájba és azt mondja a kisasszonynak:

— Ingtisztítás végett jöttem, kedves kisasz-szony, kinél kaphatnék felvilágosítást?

— Nálam, — feleli a kisasszony — miről van szó?

— Azt szeretném tudni, hogy megvá:hatom-e, míg az ingem kész lesz, vagy pedig kapok-e addig kölcsönbe egy másikat?

Sivár és szomorú volt Henry Rotschild gyermekkor. Párisból jelentik: Nem mindennapi könyv jelent meg a párisi könyvpiacón. Henry de Rothschild báró önéletrajza, aki a színházban és irodalomban André Pascal néven sikerrel szerepel. Henry bárót az anyja, a híres baronne James nevelte. Ez a hölgy zsarnoki természet volt, csupa jótékonyasági és vallásos fanatizmus. Fiát teljesen elzárta a világtól, pajtásai nem voltak, apró gyer-mekkorától kezdve guvernantok és házitánitók se-rege fogta körül. Nem volt egy szabad pillanata. Ha a gyerek jól tanult és jól viselte magát, jutal-anul megengedték neki, hogy a bárónő gyerekkör-házának pupos, skrofulás, angolkóros és tüdőbajos betegeivel játszadozzon. Az ebből származó ve-széllyel nem törődött senki. Az anya egyáltalán nem akarta kiengedni kezéből a fiát és az volt a rögeszméje, hogy Henrynek szüzi tisztaságban kell maradnia egész életében. Mikor felserdült, a ret-tenetes ellenőrzés még inkább fokozódott. Henry-nek azért sikerült kiszabaditania az anyai zsarnok-ság alól és a szerelmet is korán megismerte, elő-ször egy német nevelőnő, majd egy ismert párisi kokott révén. 23 éves korában az anyai terror elől egyenesen a házasságba menekült. Modora és fellépése még ma is félszeg, amit a gyilkos anyai nevelésnek tulajdonít.

Nem nézem én, hogy ha magyar, — kicsoda? Azt se kérdem, hogy vallása — micsoda? Vasárnapi ünnepen csak azt látom. Minden magyar testvérem, vagy barátom.

A Goldschmidt-bank verspályázatai

Csak Goldschmidt-bankháztól vegye. Akkor bizton nyer sorsjegye. bankház — aranybánya. er, — meg nem bánja.

URANIA HANGOS MOZGOSZÍNHÁZ. TERMÉSZETES HÜVÖS TISREM.

MA, pénteken 8, 8 és 10 órákor: EGGERTH MARTHA — MAX HANSEN bájos filmoperettje:

CSOKATTASÉ

pikáns tartalommal. LEO SLEZAK — PAUL MORGAN.

Jön! Jön! OTTO STRANSKY senéje CARL FROELICH rendezése **SZIVEK KIRÁLYNOJE** A főszerében: ALPAR GITTA — MAX HANSEN.

MAI HELYARAK: 8.— 10.— és 15.— Lej.

Jegyelvétele este 9 óráig: Menczer (dohány-tőzsdé. Str. Alexandri (Saloz-u.) sarak.

Az amerikai álmokör áldozatai. Newyorkból jelentik: Az amerikai álmokör még mindig nem érte el a kulminációs pontot. St. Louisban szerdán megint meghalt három ember ebben a szörnyű he-tegségben. A halottak száma most már egyedül St. Louisban 46. Egész Amerikában 64 áldozatot szedett eddig az álmokör.

Javitóintézet nyílt meg Kolozsváron leányok számára. Az aradi rendőrség érdekes átiratot kapott a napokban Kolozsvárról. Az átirat közli a rendőrség erkölcsrendészeti osztályával, hogy a Szamosujváron működő javítóintézetet teljesen modernizálták. A javítóintézetet néhány héttel ezelőtt két részre osztották és a női osztályokat Kolozsvárra helyezték át, míg a fiu-javitóintézet továbbra is Szamosujváron fog működni. Közli még az átirat, hogy 12 évtől egészen 19 éves korig fogadnak el leányokat az intézetbe, amelyben az erkölcsi nevelésen kívül, különféle mestersé-geket tanítanak, ugyannyira, hogy az onnan kiszabadult leányok rendszerint teljesen meg-változnak és ezt a legenyhébb módszerrel érik el. Egész Erdély területéről fogadnak el tanít-ványokat, teljesen díjmentesen. A felvételhez iskolai, szülői igazolványok mellett, szükség van egy rossz magaviseletről szóló bizonyít-ványra és szegénységi bizonyítványra.

Dr. Serban György kórházi főorvos, bőrgyógyász-specialista hazaérkezett és a szokott időben magánbetegeinek újra rendel. Str. Cosbuc, v. Wesselényi-ucca 5. szám alatti rendelőjében.

U. Éghy Ghyssa torna- és művészi tánckurzusaira beiratkozások 10—12 és 4—6. Uj cím: Bul. Maria 24., kath. templom mel-lett. Mérsékelt tandíj. Külön tisztviselőnő csoportok.

Balla Frigyes festőiskolája szeptember elsején ismét megnyílik. Diákok rajzkörrepe-tálását szakszerűen eszközlik. Rendkívül olcsó tandíj. Jelentkezések naponta délelőtt 10—12. délután 5—7-ig. Arad, Strada 29. Decemvrie (Hasszinger-ucca) 4. szám.

K. Szenes Mártha a zongoratanítást megkezdte. Jelentkezés délután 2—5 között, Bul. Carol (Erzsébet-körut) 47., földszint.

Hegediőrákat ad délben és délután 6-tól minisztr. autoriz. alapján dr. Ungár, Bul. Regina Maria 24.

Rendőri hírek. Markovits Zoltán Str. Grigorie Alexandrescu 11. szám alatti lakásában a tegnap éjszaka folyamán betörők jártak. Körülbelül 800 lej értékű holmit loptak el. — László Józsefné Plata Avram Iancu-téri laká-sába álkulccsal tegnap az esti órákban beha-toltak ismeretlen tettesek, akik a helyzeittel alaposan ismerősök lehettek. A kár több, mint 1000 lej. — Novac Antal Strada Ioan Calvin-ucca 27. szám alatti lakásáról 500 lej áru fe-hérnemüt loptak el. — Ugyancsak ma dél-előtt tett feljelentést a rendőrségen dr. Petro-vici István ügyvéd, aki a Luther-tér 10. szám alatt lakik. A pincéjébe hatoltak be a betörők, akik több, mint 3000 lej értékű árukat loptak el. — Fuchs László alatti lakos kerékpárját a rendőrség az ügyekben a r-rátussal vezet-kább, mert az

SPORT KÖZLÖNY

Vasárnap Aradon vendégszerepel a Ripensia és a Kinizsi

Az országos bajnok ellenfele az AMTE együttese lesz, míg a Kinizsi a Gloria-CFR együttesével mérkőzik — Románia kiemelkedő sporteseménye a Gloria-CFR-pályán fog lefolyni

A nyári szezon elmúlt anélkül, hogy az aradi együttesek azt kellőképpen kihasználhatták volna, most az őszi évad nyitányán egymás után jönnek a nagyhirű csapatok, hogy Arad szakértő közönségének bemutassák a futball-sport szépségeit. Az Újpest és a Ferencváros után ezzel a két együttesel teljesen egyenrangú csapat látogat el Aradra a Ripensia személyében. De nemcsak Románia bajnoka, a Ferencvárost verő Ripensia lesz Arad vendége, hanem a legujabb ligacsapat, a Kinizsi is ellátogat Aradra, hogy bebizonyítsa tudását. Ez a bombaprogram, amely Románia vasárnapi műsorában utólérhetetlenül vezet, vasárnap délután a Gloria-CFR-pályán fog lejátszódni.

Tegnap lapszámunkban már jeleztük, hogy a Gloria-CFR lekötötte a Kinizsi együttesét. Az AMTE is bekapcsolódott ebbe a műsorba és a Ripensia csapatát szerezte meg egy aradi vendégjátékra, így tehát vasárnap a Gloria-CFR-pályán Temesvár jelenleg két legjobb formában levő csapata méri össze erejét Arad két vezető klubjával. Ehhez a bombaműsorhoz még egy kiegészítő meccset is adnak, ugyanis délután 2 órai kezdettel a Transylva-

nia és az Unirea közötti bajnoki mérkőzés fog lefolyni.

A Ripensia csapatát nem kell Arad sportközönségének bemutatni, hiszen ezt a kiváló játékerőt reprezentáló együttest minden sportember ismeri. A Ripensia már rég járt Aradon, azóta pedig egymás után aratta a babérokát. A Ripensia együttese időközben Románia bajnoka lett és a sok értékes győzelmére azzal tette fel a koronát, hogy az elmúlt vasárnapon Bucarestben semleges pályán legyőzte a Ferencvárost, azt a csapatot, amely Aradon a futballtudomány szépségeit maradék nélkül bemutatta. A Ripensia teljesen komplett összeállításban veszi fel a küzdelmet és az AMTE csapata is nagyon ambicionálja a jó játékot. A másik temesvári résztvevő, a Kinizsi, tavasszal járt Aradon, akkor jó játékkal vert rá az AMTE-ra. A Kinizsi azóta ismét a nagy csapatok közé küzdötte fel magát. A ligabajnoki küzdelmek során legyőzte az AAC csapatát és bejutott a Nemzeti Bajnokságba, ahol az A) csapatba osztották be. A Gloria-CFR hétközben már nem tart tréninget, az *Obiliti* elleni mérkőzés megmutatta a mai helyzetet és a Gloria-CFR vezetősége a meccs tanulságainak figyelembevételével állítja össze együttesét a Kinizsi elleni erős csatára.

Kilencven perces fölény után győzött a Gloria-CFR

Gloria-CFR—Obilit 4:1 (3:1)

Alig egy pár száz ember volt kíváncsi a hétköznap délután megrendezett nemzetközi mérkőzésre, amely a Gloria-CFR és a belgrádi *Obilit* csapatai között játszódott le. A belgrádi csapat állítólag előkelő szerepet visz a jugoszláv futballsportban, de ez a játékokon nem látszott meg, mert minálunk így a másodosztályban futballoznak. A belgrádi csapatban két-három elfogadható játékos volt, a többiek nem ütötték meg az itteni klasszist. A Gloria-CFR szépen futballozott, a játékidő mindkét felében fölényben volt, de hogy „csak” 4:1 az eredmény, az a Gloria-CFR puha, lövőiszonyban szenvedő csatárainak köszönhető. A játék képe után ítélve nem kellett volna meglepetést egy kétszámjegyű győzelem sem. A két csapat a következő összetételben vette fel a küzdelmet:

Gloria-CFR: Szabó—Husztki, Vancea—Szabó J., Faur, Pecican—Igna, Giurgiut (Faur II.), Aliman, Marianut, Mercea. — **Obilit:** Mandic—Diordjevits, Milutinovits—Alexandrovic, Kuzmanovits, Radosavljevits—Bemerich, Anastasiovits, Popovits, Antie I., Antie II.

Már a 3. percben Marianut révén eredményes a Gloria. Ujabb eredmény Alliman fejes gólja után születik meg. Marianut közelről góloz és ezáltal 3:0 az eredmény. Szünet után védelmi hibából és egyéni játék után Antie I. szerez gólt, majd a 19-ik percben Giurgiut beállítja az eredményt.

A Gloria védelmének nem volt komolyabb dolga, a halvesor nagyszerű játékot produkált, ez a csapatrészt hibátlanul látta el a feladatát és itt futballozott a mezőny legjobbjá: Faur személyében. A csatársor széteső, meg nem értő játékokat produkált, megfélekedett arról, hogy gólok szerzése szük-

Vége ért az AAC házi tenniszversenye

Az AAC házi tenniszversenye ma ért véget. A versenyt nívós és izgalmas küzdelmek jellemezték és a győztesek megérdemelten szereztek a helyezéseket. Eredmények:

I. osztályu férfi egyes: 1. Dörner, 2. Kuszalik, 3. Török és Somlay. — I. oszt. női egyes: 1. Kemény Mici, 2. Rodler Manyi, 3. Greisner Rózsi és Weichelt Paula. — II. osztályu férfi egyes: 1. Pascutiu, 2. Korányi B., 3. Popetiu és Sonnenklar. — II. osztályu női egyes: 1. Vladovitsné, 2. Molnár Nóra, 3. Stieger Paula és Müller Manyi. — I. osztályu vegyes páros: 1. Vladovitsné, Dörner, 2. Kemény Mici, Somlay, 3. Pintea Lilly, Popetiu és Stieger Paula, Pascutiu. — Kezdők versenye (nők): 1. Patkó Sári, 2. Kelemen Gizi, 3. Scheidl Mady; (férfiak): 1. Grausz, 2. Fodor, 3. Szeiler és Vladovici.

Vasárnap játszák le az elsőosztályu bajnokság második fordulóját

Vasárnap játszák le az I. osztályu bajnokság második fordulóját és ezen a vasárnapon indul a bajnokság a II. kategóriában. A műsor:

A Transylvania az Unireával találkozik, itt heves küzdelemre van kilátás, a Transylvania csapatának nagyobb reményei vannak a győzelemre. Az AAC és az Olimpia-PTT közötti összecsapás az AAC biztos és fölényes győzelmét fogja hozni. Az ATE és a Tricolor közötti meccs valószínűleg a kék-fehérek győzelmét eredményezi, míg a Soimi és a Hakoah között nagy küzdelem fog folyni a pontokért. Valószínű, hogy a Hakoah megszerzi a pontokat.

A II. osztályu premierje alkalmával a következő meccseket játszák le: Virtutea—AVMSE, Fortuna—Victoria, Vulturul—Titanus, Egyetértés—RAC, Banatul—Frontiera és Crisana—Juventus. Ezenkívül az ifjusági bajnokságért és a szövetségi díjmérkőzésekért küzdeni fognak az együttesek.

Cseh ismét szerepelni

Jövőre újból változik a Nemzeti Bajnokság

A jelenlegi csoportokból csak az első helyezett helye biztos a jövő évi bajnokságban. — Egy csoport lesz 12 résztvevővel

Bucurestiből jelentik: A labdarúgószövetség bizottsága a Nemzeti Bajnokság endszerét megváltoztatta 1934. ősztől kezd a bajnokságban csak egy csoport fogászani, melyben tizenkét csapat vesz részt.

Az egységesített bajnokságra átvettük a foglalkozást, illetve a tényleges bajnokság résztvevői a következők lesznek:

1. A jelenlegi A. és B. csoportok évvégi első három helyezettje, tehát hat csüt minden további nélkül a 12-ös csoportkerül.

2. Az A. és B. csoportok évvégig második helyezettjei egymással selejtezőt játszanak, a győztes a 12-ös bajnokság hetedik je lesz.

3. A fenti mérkőzés vesztese miatt csoport ötödik és hatodik helyezettjévé az öt ligabajnokkal selejtezőt játszik, hogy a tiz csapat küzdelméből öt kerül nemzetközi bajnokságba. Ennek a selejtezőnek endszerét később állapítják meg.

4. Az A. és B. csoportok évvégig harmadik és nyolcadik helyezettjei minden bbi nélkül kiesnek a bajnokságból.

A Nemzeti Bajnokság rendszer megváltoztatása az ország sportkörében új felébredést keltett, sőt elkeseredést keltett.

A létszámcsökkentés azt a látszatot kelti, hogy a nagy egyesületek csak a saját érdekeit nézik. Pedig az ország általános sportérdeke azt kívánja, hogy minél több egyesület részére adassék lehetőség a fejlődésre. Ezt pedig csakis a Nemzeti Bajnokságban résztvevő csapatok számának növelésével, illetve egy C. csoport felállításával lehetne biztosítani. Az anyagi sikert nem a csapatok létszámának csökkentésével, hanem újabb utazási kedvezmények, adómentességek, állami támogatások kivívásával és koalíciók létesítésével kell és lehet biztosítani. Enélkül csak az ország 12 egyesülete fog „élni”, száz meg száz klub pedig tönkre fog menni. Ez nem sportpolitika, ehhez nem adhatja hozzájárulását az ország közvéleménye.

A változtatással különben a Nemzeti Bajnokság érdekelt egyesületei sincsenek megelégedve és biztosra vehető, hogy a jövő évig a labdarúgószövetség revideálni fogja mostani határozatát.

O Példátlan sportbotrány Temesvárott. A temesvári disztrikt miután az elnök nem képviselte a liga előtt a tagok megállapodása értelmében az ügyüket, bizalmatlanságot szavaltak Sepi Silviusnak és ennek megtagadása után, mind a négy tag otthagyták az ülését, ahol csak az elnök maradt.

O Bulgária nem hagyja magát rugóvilág bajnokság selejtezőjében, a retes, Ausztria, Magyarország és B csoportba kerültek, amelyből a selejtező két helyezettje kerül a döntőbe. A román szökötségek megegyeztek, hogy sorshuzással döntenek el, melyikük válogatott csapata mér Bulgáriával és veri a továbbiakban. A bulgár csapat az azonosított rövid uton v. az eredménye az első 8-ikára B csoportba kerül. A bulgárok megérdemelt és Magyarországgal szembe kerülhet.

Neu nder szücshez: FISCHER ELIZ-palota. ☉ Olcsó árak! 3129

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A dollár és a font harcának hatása az aradi valutapiacra

Még mindig többszázezer dollár hever az aradi pénzeszekrényekben -- Amerikából állandóan küldik a pénzesleveleket -- A kelet európai valutakereskedelem központja Lemberg -- Egy aradi magánzó kilencszáz ezer francia frankért palotát vett Párisban

Öt hónapja annak, hogy a világ egykor legszilárdabb pénze: a dollár megingott és azóta folyton sülyed az árfolyama. A még öt hónappal ezelőtt aranyar: erő amerikai valutát most a világtőzsdéken spekulációs célokra használják fel. Március végén a dollárt a zürichi tőzsdén igen magasan, 5.19-el jegyezték, ami 168.5 lej paritásnak felelt meg a 3.08 hivatalos zürichi lej árfolyamot véve alapul. Április első napján a dollár 5.17 és egyenyedre, április 13-án 5.16.5-re esett és a körülötte támadt pánik miatt a legnagyobb tőzsdéken kimele:ből nem jegyezték. Április 18-án 5.14-re esett és Aradon akkor 166.90 lej volt az ára. Ezután valósággal táncot járt a dollár kurzusa és augusztus 21-én 3.80, 25-én 3.73.5, 26-án ismét csak 3.55, 29-én már 3.64, 30-án 3.60 (116.90 lej), augusztus 31-én pedig 3.64-el jegyezték Zürichben, ami Aradon 118.20 lejnek felelt meg, de a magánforgalomban 129 lej az ára.

Az esés ellenére is állandóan keresik a dollárt a magánforgalomban, persze mindig csökkenő árfolyamon. Mi ennek a magyarázata? Hogy a valuták rejtjelmes táncát és vándorlását megvilágíthassuk, az Aradi Közlöny munkatársa a legilletékesebb személyekhez fordult és a velük folytatott beszélgetés alapján a következő pontos adatokat közli:

A dollár — mint ismeretes — azért ingott meg, mert az angol fontot már jóval előbb husz százalékkal leértékelték Angliában és ezzel sikerült az angol iparcikkeket és más termékeket versenyképesé tenni a világpiacon. Anglia ezzel felfokozta exportját és ott erősen csökkent a munkanélküliség. Amerikára súlyos csapás volt az angol export emelkedése és hogy a nagy munkanélküliséget megkövetelése elhatározta, hogy Anglia példáját követve a dollár értékét leértékelték. Ez indította meg pénzének tragikus csökkenését, amely miatt a világ legnagyobb spekulánsai rávetették magukat a dollárra.

A világ minden részében, így Romániában is, megbizottjaink vannak, akik az olcsón összevásárolt dollárt Svájcba és Párisba szállítják.

— A valuta-tizletbe be nem avatott közbnségnek fogalma sincs arról, milyen nagyvagyonu egvények foglalkoznak dollár és más valuta közvetítésével — mondta egy ismert aradi pénzember. —

Legutóbb is egy aradi magánzó Bucures-riben kilencszázezer francia frankos ügy-letet bonyolított le egyetlen átutalás levéllel és körülbelül hatmillió lejen Párisban házát vásárolt.

Aradról tavasz óta ig mindig többszáz Északamerikát és a vissza-ugukkal.

ben zuhant a dollár. Ennek oka az volt, hogy Párisban izmillió dollárt dobtak a piacra — arany ellenében.

— Hová viszik Aradról és általában Romániából a dollárt? — kérdeztük.

— Egy részét Bucurestin keresztül Bécs-be, de a legtöbbet Lembergbe, mert a kelet-európai valutakereskedelemnek ez a központja. Lengyelországban ugyanis még mindig teljesen szabad a valuta és a devizautlet, korlátozás nélkül ki és beszállíthatók a valuták, amelyeket onnan spekulációs célokra, a zürichi és a párisi tőzsdére visznek.

Izgalom az aradi Kamara tanülésén a kincstári bonok miatt

„A nyugdíjasok és tisztviselők kénytelenek potom áron bonjaikat,“ — mondták a kamarai tagok. — Felirat a szabad eladása érdekében

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara csütörtök délutáni tanácsülésén érdekes vita fejlődött ki a most forgalomba kerülő kincstári bonok körül. Engel Gyula, a fűszerkiskereskedők szindikátusának elnöke helyesléssel fogadott felszólalásában rámutatott arra, hogy ezeket a bonokat egyelőre csak az állami tisztviselők és a nyugdíjasok fogják megkapni és azokkal csupán hátralékos adójukat fizethetik ki. Az állami alkalmazottaknak és nyugdíjasoknak semmiféle adóhátralékuk nincs, mert illetményeiket az adó kifizetése nélkül nem kapták meg. Kénytelenek lesznek tehát a kincstári bonokat potom áron eladni és azok valószínűleg a regátba kerülnek vissza. Javasolja: a kamara indítson akciót azíránt, hogy a bonokkal az 1933—34. évi adókat is kifizethessék az állami alkalmazottak és nyugdíjasok, továbbá, hogy bárkinek eladhassák azokat és aki megveszi, az idej adójának kiegyenlítésére is felhasználhassa.

Kerpel Izsó helyesli Engel indítványát. Mateescu István elnök felvilágosítja a tanács tagjait, hogy a bonok rendeltetését törvény szabályozza, tehát a kamara a siker reménye nélkül fordulna ez ügyben a bucures-ti fórumokhoz. Shapira Emánelnek szakszerű megjegyzései után Holländer Emil hosszabb beszédet mondott. Szerinte még akkor is foglalkozni kell a kincstári bonok kérdésével, ha momentán nem is volna nagy sikere az akciónak, de a kamara állásfoglalásával, valamint a sajtó útján át kell vinni a köztudatba ama kívánság jogosságát, hogy erkölcsi kötelesség a bonok felhasználásáról szóló törvény megváltoztatása.

Adler Andor rendkívül fontosnak tartja ezt a kérdést, de sajnos a bonokról szóló törvényt senkisémm tanulmányozta át az ülés előtt, mert nem tudták, hogy ilyen indítvány fog elhozni a tanácsülésen. Hogy az összes behatóan foglalkozhassanak a kérdés indítványozza, mondja ki a tanácsülésen. Hogy az összes indítványozza, mondja ki a tanácsülésen. Hogy az összes indítványozza, mondja ki a tanácsülésen.

Egy ismert aradi vezérigazga adatokkal érdekesen világított rá helyzetére:

— A vagyon rendszerint nyugtalan, azt, akinek van és önmertő akciókat Némelyek házat vesznek, vagy építtek sok idegen valutába fektetik a lejt- egyik sem teljesen helyes eljárás. téke 30—40 százalékkal, a dollár 25—30 százalékkal esett és emelle. ságos kinszenvedést okoz az árft lánzás. Ugy látom, — folytatja a — hogy leghelyesebb lejben tartani és biztos helyen kamatoztatni, ott, a ség esetén azonnal vissza is adják azt. miatt nem kell nyugtalankodni, akármít danak is egyes szónokok. Előfordulhat, a lej nemzetközi árfolyama néhány kal csökken, de ez nem ingathatja r pénzünket és továbbra is megmarad földi vásárló ereje. Most, hogy min az elzárkózás politikáját követi, a földi vásárló ereje a legfontosabb r

nácsülésnek. Adler Andor indítvá- léssel fogadta a tanács.

Mateescu elnök nem ellenzi Hov vaslatának elfogadását, habár nem annak sikere volna. Tudomása szerint tári bonok nemcsak adófizetésre, ha dékokra is felhasználhatók.

Shapira Emánel, Pacuraru főf Trailescu tirkár hozzászólása elfogadta Holländer javaslatát.

Ezután ismét Holländer E és rámutatott arra, hogy Aradvár ge még mindig a régi magas tak. holott a város tudvalevően számos szállított. Véleménye szerint azért ros annyiféle illetéket, mert a mozt fenntartásához nagy összeggel kén zájárulni. Célszerűnek tartaná, hog üzemeiket, ha azok továbbra is dolgoznának, megszüntetné a vá- Izsó, aki tagja a városi nagytaná- ezt az álláspontot foglalja el és hogy a torony alatt indítványozni cites mozik megszüntetését. Mat ezért köszönetet mondott Kerpelnel tette, hogy a kamara vezetősége m vet a Holländer és a Kerpel által vándság sikere érdekében.

— Pop C. István dr. és Birtolon Au kedelmi és Iparkamara jogszerinti ta más helyén beszámolunk az aradi Ker Iparkamara ma délutáni tanácsülésér zölük, hogy a Kamara plenumának r szerint Pop C. István dr. a képviselő valamint Birtolon Aurel országgyűlé megielemnek a Kereskedelmi és Iparkar rint

csapágyfém csak akkor valódi, ha a Syracuse és az indián védjegy rajta van. Vezérkép-viselet: A. Kallman

woodi filmsztár

ághirű mozirendező

en bontják fel Amerikában kötött házasságukat

estről jelentik: Hat évvel ezelőtt val-
zba hozta egész Kaliforniát az a ra-
ényes külsőségek között lefolyt eskü-
ly egymáshoz kötötte Patsy Ruth Mil-
egy akkor nekiinduló filmkarriert. —
r Garnet-et, a Metro Filmcorporation
roducerét.

erelem sodorta a gyönyörű, bronz-
kezdő filmszínész nő mellé a min-
membert, akinek oldalán rövidesen
sinált. És mégis, hat évi megértéses,
látszó házasság után vége a re-
és akik a hollywoodi kis kápolnában
e fogták meg egymás kezét, most szét-
k. bucsút mondanak egymásnak, még pe-
Budapesten.

napokban ugyanis egy rideg, pársoros
ott be a budapesti királyi törvényszék-
kovits István dr. szignálásával. Bontó-
ény volt, amelyben Patsy Ruth Mil-
vai filmszínész nő kéri, hogy férjével,
arnet amerikai állampolgárral 1927.
n a kaliforniai Hollywoodban kötött
a bíróság bontsa fel.

sági törvény 116-ik paragrafusa
ot ad külföldi állampolgárnak,
rországon elváljon, amennyiben
róság bontóitélete saját országuk-
álllyal bír. Miután pedig Magyarország
Egyesült-Államok között viszonsz-
n, Garnet-ék itt elválhatnak.

válóperrel egyúttal magyarázatot
Ruth Miller négyhónapos buda-
zkodása, amelyet senki sem tudott
A szép filmsztár ugyanis megérke-
a Gellért-szállóban lakik, sokat lát-
közén helyeken és művészársaságok-
akivel sem sejtette, hogy miért tar-
a magyar fővárosban és miért marad
is. Ebben az érdekes válóper-
emberben mond ítéletet a budapesti
vényszék egyik válóperi tanácsa.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, SZEPTEMBER 1.

Bucuresti, 13: Tőzsdei és vizálsielentés. Utána
könnyű zene gramofonon. 13.45: Hírek. 14: Zenekari
hangverseny. A műsoron a következő szerzők: Leon-
cavallo, Rubinstein, Boccherini, R. Drigo, Rossini. 18:
Rádiózenekar. Brandler: Eppler-induló. J. Strauss: Dy-
namiden-Walzer. Cimarosa: Titkos házasság. nyitány.
Wagner: Lohengrin, egyv. Clemus: Andante szimf. 19:
Hírek. 19.15: Rádiózenekar. 20: Román írók műveiből.
20.20: V. Valcovici-felolvasása a világegyetemről. 20.40:
Verdi: Aida, opera 4 felv. — Budapest I. 7.45: Torna.
Utána: Kristály gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1.
Időszerű anyag. 2. Társasjátékok (Felolvasás). Közben:
Odeon—Parlophon gramofonlemez. 1: Déli harang-
szó. 1.05: Szervánszky szalonzenekar. 2.30: Bura Ká-
roly és cigányzenekara. 4.30: A rádió diáktétőrája. „A
tűzpalota országa”. (Eszterország). 5: „A mécséstől az Iv-
lámpáig”. 6: „Ott, ahol a mozi született”. Pánczél La-
jos előadása. 6.30: Sárosy Mihály dal. és gitárdél.
utánja. 7: „Álmok uszóságát”. (Budától Afrikáig).
Dutka Ákos utirajza. 7.30: Farkas Márta hegedül. zong-
gorán kíséri Polgár Tibor. 8.10: A rádió külügyi ne-
gyedőrája. 8.30: Tóth Erzsébet dala. 9.10: „Dalol a
mámor”. Jan Kiepura új filmjének közvetítése az eskü-
téri Casino-filmszínházból. 10: „Utazás a rivalda kö-
rül”. Dr. Bánóczy Dezső gramofonrevüje. 11.30: Hang-
verseny. — Bécs. 12.30: Művészlemez. 13: Rádióze-
nekar. 16.20: Amatőrfilmet forgatunk. 17: Filmmzene gra-
mofonon. 19.35: A bécsi filharmonikusok hangversenye.
21.20: Bayer és Kreppl: Mikor az orgona virágozik, ze-
nel hangkép. — Belgrad. 12: Rádiózenekar. 13.05: Gra-
mofon. 13.35: Gracsamán cigányzenekar. 17: Gramofon.
20.30: Gramofon. 20.50: Putnik fuvóiaművész játéka. 22:
Popovics fuvolaművész játéka. 22: Popovics Vladeta és
Cvejics Zsarkó operáriákat ad elő. 22.40: Rádióze-
nekar. 23.30: Táncczene. — Brunn. 15.50: Rádiózenekar.
18.45: Gramofon. 20.05: Gramofon. 20.25: Lévy Gyula
szlovák népdalokat és táncokat játszik cimbalmon. —
Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Szalonzene. 14.30: Gra-
mofon. 15.50: Rádiózenekar. — Königs wusterhausen.
13: Keringők és indulók gramofonon. — 15: Gramofon.
18.25: Népdalok a 16. és 19. századból, kamarakar. —
19.20: Nőkről és férfiakról, vídám előadás. 21: Velős
mondások. Utána régi és új szórakoztató zene. — Mor-
Ostrava. 11.10: Könnyű zene. 12: Gramofon. 12.05: Pa-
raszt fuvózenekar. 18.45: Gramofon. 20.25: Harmonika.
Prága. 18.45: Gramofon. 19.15: Gramofon. 21: Rádió-
zenekar. — Róma. 13.30: Gramofon. 14: Rádiózenekar.

18: Mandolinnégyes. 21.15: Reklámhangverseny. 22.45:
Livi Emil tenorista estje. 23: Tarka est. — Varsó. 17:
Népszerű zene. 18.15: Könnyű zene. 19.35: Golebiowski
Antal dal- és áriaelőadása. 20.05: Gramofon. 21: Szim-
fonikus hangverseny. 23: Táncczene.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 2.

Bucuresti. 13: Könnyű gramofon. 14: Gramofon. 18:
Könnyű és román zene. 19.15: Sibiceanu zenekar. 20.30:
Hangszeres zene gramofonon. 22: Rádiózenekar. —
Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Polydor—Brunswick
gramofonlemez. 10.45: Hírek. 11: 1. A biedermeyer-
kor magyar regénye. 2. Lenau verseiből. (Felolvasás).
Közben Odeon—Parlophon gramofonlemez. 1: Déli
harangszó. 1.05: Zenekari hangverseny. 2.30: Perényi
Gabriella és Ligeti Dezső énekel, zongorán kíséri Pol-
gár Tibor. 5: A „Rádióélet” meseórája. 6.30: Losonczy-
Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 6.50: „Találkozás”.
Falu Tamás elbeszélése. 8.20: Mit üzen a rádió. 9: A
Szegei Hét keretében zenés takarodó Szegedről. 10:
Pflinszky Zsigmond magyar nótákat énekel Pertis Jenő
és cigányzenekarának kíséretével. 11.30: His Master's
Voice gramofonlemez. Budapest II. 8.20: Kristály
gramofonlemez. — Bari. 21.30: Verdi: Traviata, ope-
ra gramofonon. — Bécs. 13: A bécsi szimfonikusok rá-
diózenekara. 16.30: A kesztyűsök dalegyletének hang-
versenye. 18.10: Rádió. Schmidt F. Schubert B-
dur szonátáját zongorázza. 21.10: Sloboda: A teaszta-
nál, 3 felvonásos vígjáték. 22.50: Táncczene a Paimhof,
kávéházából. — Belgrad. 12: Gramofon. 13.05: Rádióze-
nekar. 17: Gramofon. 16.05: Rádiózenekar. 17: Gramo-
fon. 18: Táncclemez. 20: Cigányzene a Kolarac-ven-
dégőlől. 21: Rádiózenekar. — 22: Két kis hangjáték.
23.45: Gramofon. — Brunn. 12: Gramofon. 18.45: Gra-
mofon. 19.05: Gramofon. 20.10: Szlovák szerelemi da-
lok. — Kassa. 12.30: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 19:
Gramofon. — Königs wusterhausen. 17: Hamburg. 18.20:
Apró zenedarabok (citerajáték). 19.20: Az új munkás,
nemzedék versei és dalai. 20: Vidván Busch-est. 21:
Jelmondat. Utána olasz est, Majd: Táncczene. — Mor-
Ostrava. A 40. gyalogezred fuvózenekara. 18.45: Gra-
mofon. 19.10: Gramofon. 19.25: Mandolinnégyes. Utána:
Rádiózenekar. — Prága. 14.40: Gramofon. 19.10: Gra-
mofon. 21: Tarka-est. — Róma. 13.30: Gramofon. 14:
Rádiózenekar. 18.15: Könnyű zene. 21.15: Gramofon.
Varsó. 17: Gramofon. 18.15: Mech szopránénekesnő és
Olchowy basszusénekes hangversenye. 21: Török zene-
est. 22.30: Tuczynski J. Chopin-műveket játszik. 23.15:
Könnyű zene dalokkal. Utána: Táncczene

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Ó HIRDETÉSEK.

ésék díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legcsebb
10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az
írók szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megválto-
tassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket este 10 óráig vesznek fel
Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

VALMAZÁS.

INTETBEN megbízható, per-
y állást keres, vidékre is.
Közlöny kiadóhivatal. 3160

felvétetik. Berger, Boulevard
9. 3162

LAKÁS.

szobás, fürdőszobás, par-
szeptember 1-re kiadó.
Közlöny kiadóhivatal. 3142

elsőszoba, fürdőszoba

ELLÁTÁS.

KET ISKOLÁS LEANYKA teljes ellátá-
sát vállalja: Baumann, Piata Avram
lanc 10. 3148

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BONTASBOL nyert építési anyagok el-
adók. Bővebbet volt Simonyi-ucai épít-
kezésnél. 3167

SCHÖBERL-AGY, antik bronz zenélő
órák, antik bronz órák, antik szalonok.
Biedermayer székek, 12-es ezüst evőesz-
köz, keleti és hazai perzsaszőnyegek,
nyest bőrk, márkás porcellánok, gobeli-
nák, vitrin, zongorák, antik szekrények,
antik ágyak, faragott garnitúrák, stb-
reok, függönyök, írósztalok, könyvszet-
rények, aranyozott szalonszobabernde-
zések stb. eladók. SALGONE bizományi
üzlete. Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1
Neumar-palota

Legkényesebb

igényeknek is megfelelő 1933-as típusú
ultramodern komplett ebédlő eladó.
Ugyanott aszialostanuló fizetéssel felvé-
tetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatal.

OKTATÁS.

FRANCIA, NÉMET oktatás, társalgás,
correpetálás. Nagyon mérsékelt tandíj.
Strada Unirei 1. sz., földszint 3077

INGATLAN.

Tőkebefektetésre

alkalmas aradi házak, telke
Aradhoz közel fekvő sz. 3156
földök olson eladók.

Pelrán-iroda: Arad, P. 1. Ált. Av-
ram lancu 16. (Szabadsá-
g-ter).

Amerikai

benzin-
kutak

versenyképes
gyári áron sze-
rezhető ha

HUNGARIA

gyszállod
BUDAPEST